

העולם הזה

21 יולי '72

קיימות דרכים רבות להכרה בהשיבות של גורם מסוים. אויב מדינת ישראל, למשל, המטיפים יומם ולילה נגד המדינה. מודים בכך בכוחה ובהשיבותה, לא פחות מאשר אלה, המשבחים אותה בלהיטות.

כלל זה נכון גם לגבי גורמים פחות חשובים, כגון מערכת עתון זה. אפשר לאמר, שהוא עתון טוב ומועיל, לתת לו מחמאה גלויה. אפשר לתת את אותה המחמאה בצורה הפוכה: להמטיר עליו עשרות שמועות סותרות, להקפיד בקול קולות. אין נוהגים בשיטה זו כלפי גורם מבוטל, נעדר הסיבות.

בימים האחרונים זכה העולם הזה בתשומת לב מיוחדת מצד שליחיו כל המפלגות. הסיבה ברורה: ימי בחירות מתקרבים. העתונות המפלגתית הפכה חוצצת תעמולה, המשימה מוסיקה לאנציה ביוזר; קיומו של עתון בלתי-תלוי, בלתי-מושחז, העומד מעל קלחת הבחירות והמוסיף למסור אינפורמציה אובייקטיבית צלולה, מפרעז לרבים.

מה עושים? מנסים לערער את אימון הציבור בתהבולות שונות. שלב עומד להימכר לאחת שמועה, כי מערכת העתון הזה תצטרף לרשימת-מועמדים משלר בבחירות. שמשע שהעתון יחדל להיות בלתי-תלוי, ייעשה בטאון מפלגתי. מספר עתונים חזרו על שמועה זו (שהיא חסרת יסוד, אף כי כלולה בה מהמאה).

שלב שני: לפתע פתאום הפיצו עשרות אנשים, בצורה הנראית כמאורגנת, כי העולם הזה עומד להימכר לאחת מעצמם במאבקים הדור, על-תעמולה היומית הנשלח לחברי מפא"י, אינו מתבייש לחזור על בדותה מגוחכת זו, כאילו היתה ידיעה בדוקה. למחרת היום נודע בקפה כסית גם המחיר: 55.000.

דרושה, כמובן, נאיביות מיוחדת, כדי להאמין שעורכי עתון זה ימכרו — תמורת כסף — את האמון, שרכשו לעצמם במאבקים ומבחנים קשים. כדי לעשות את הדבר משכנע יותר, הסבירו הידענים הגדולים מה ייעשה בכסף שנקבל: נייסד עתון יומי, כדי להטיף לזיהו שהוא "איום".

איננו יודעים אם מלאכתם גורמת הנאה למפיצי השמועות. ידעו הרכלנים, כי השגם האחד בתשובה: הם מצליחים לבדו, מפעם לפעם, את רוח המערכת.

פחות מבדת תופעה אחרת: לקראת הבחירות מחדשת שוב הפקידות הממשלתית את מסע-הדיכוי הנושן נגד העתונות השבועית, המתעטף באיציטלה של חוסר-ניי. בה בשעה שמבטיחים שפע של ניר לצרכי הבחירות, וזוממת הפקידות לצמצם עד מחצית את העתון השבועי הבלתי-תלוי, (בידעה היטב: שהעתונים המפלגתיים יקבלו את החסר להם מידי מפלגותיהם).

אם לא תירעת הפקידות ברגע האחרון, נראה שהעולם הזה עומד להיכנס למאבק קשה על חרות הביטוי, שיעמיד בצל גם את המאבקים המרים, שהתנסה בהם עד כה. לקוראים מובטח: העתון לא יירתע.

לפני מספר חדשים הגיעו למערכת מכתבים קבועים מאת אחד הקוראים, שציין איך דיוקים מסויימים בעתון. הקורא הסתמך על פרטים זעירים בתצלומים, שנעלמו מעיני רבבות הקוראים.

הדבר משך את תשומת לב המערכת, שהזמינה את האיש לשיחה. התוצאה: פילוס טיארי הבטיח לערוך על עמודי עתון זה שורה של חידונים, שיעמידו במבחן את חושי-ההסתכלות של הקוראים. הראשון בסידרת חידונים-בלשיים אלה מתפרסם השבוע.

פילוס טיארי, בן 25, נולד בנורמנדיה אשר בצרפת, עבר בנעוריו לרומניה. בימי מלחמת-העולם הצטרף למחתרת הקומוניסטית, קנה לו שם בשרות החקירות שלה. שבאו הרוסים לרומניה, עבר פילוס למשרדה-היירות של המשטרה, הצטרף אליה למשרד בלשות מפורסם. ברבות הימים החליט, שעליו לשנות את האווירה, עבר בעליה ב/ הגיע לארץ. בינתיים התחתן, ומקוה להמשיך בארץ, בשרות המשטרה, בקאריירה הבלשית.

לפני זמן מה ביקר בארץ עתונאי אמריקאי, בעל חתק בשטח העתונות המצוירת. האיש התעניין בשבועונים המקומיים, עבר על כולם. כשהגיע להעולם הזה, עליל על בו בסקרנות, פסק קצרות: עתון שאין להתבייש בו גם באמריקה.

הנוכחים ליגלו קצת, שאלוהו כיצד הוא מחזה דעה על עתון, שאינו יכול לקרוא בו אף מילה אחת. ענה האיש: איני יודע מה כתוב בו, אך מבחינת העימור הגרפי מגיע העתון לרמה אמריקאית.

האדם שחולל בשנה האחרונה מהפכה זו הוא דוש. הקוראים, המטביעים אותו במכתבי חיבה מתעלמים, לרוב, מצד זה של פעולתו בעתון, מתעבים על עמודי הקאריקטורות ו"רותי". השבוע מוסיף דוש שטח נוסף לשטחי פעולתו: החל מגליון זה יביע בקאריקטורה שבועית את דעתו על הנעשה בארץ.

האחראי: אורי אבנרי / המו"ל: העולם הזה בע"מ / דפוס ישראל בע"מ, ת"א (ע"י דשר ריינינג) / משרד הדפוס: רחוב יהודה הלוי 21, ת"א. טלפון 67899 / הפצה: "פלס" בע"מ.

מכתבים

למה הם לומדים

אני בדעה עם יחזקאל חנוך. ירושלים (העולם הזה 707). בקשר למאמרכם על תלמידי ביה"ס התיכון. לא הייתם מקדימים בפרסומם את הנוער העובד-לומד. ולאחר מכן על הנוער הלומד ביום, הייתם יכולים לכנות כלב שקט המתלקט מהליו מורים כפושע.

משה צוקרברג, תל-אביב

פעמוני ישו

הייתי מציע לתת לחברי המערכת הנאונים את פרס-נובל על הצלתם ליצור ריבוי, "טבעי" של פעמונים. בהעולם הזה (704) במדור דת, נכתב כי כראשו של "מודל ישו" נמצאים שלושים וחמשה פעמונים. רק לפני שבועיים הייתי בירושלים, וכי מקרה ספרתי: היו 29 פעמונים בלבד. אריה ילוב, רמת-גן

מזכיר אגודת הצעירים הנוצרים בירושלים זמין את הקורא ילוב לבקר בבניין ה"מק"א, ולמנות עמו שנית את מספר הפעמונים. התוצאה: הודאת: 35. ייתכן, כמובן, כי הקורא ילוב טעה וזמנה את מספר הפעמונים שבמערכת העוגב, הנור הנתן לזמנו את אותה מרייה, אך במקרה זה זכאי הקורא ילוב עצמו לפרס נובל על ריבוי טבעי של פעמונים: מספר הפעמונים במערכת העוגב הוא 25 בלבד.

מי זה כאמת?

בתעלה הוא (מס' 707) נתפרסמה במדור הספורט תמונה של נלור, בוציקה, פרום. תצלום רומה ראי ת"י גם בדבר השבוע — ש"י הצלמים צילמו את אותה תמונה במקום אחד — אך שם מוסבר שה"י שחקנים הם: נלור, ראובן אללוף, פרום. האם זה אללוף או בוציקה? צריך לדעת לזהות את האנשים, ולא רק לכתוב. ישראל בכר, חיפה

אללוף יצטרף לוותר. השחקן הוא באמת בוציקה, כפי שנכתב בהעולם הזה.

רגלי טנים

לעיתים אפשר לפתור בעלות את הוכחות בין ד"ר חוף ואחמד פולאק (העולם הזה 708) על השפעת הטנים על רגלי המשחקות. פרסמו תמונות של טניסאיות ידועות. להלן רגליהן של לואיז ברו, גאסי מוראן, מרגרמ אוסבורן דו'פונט:

אני משחקת טנים. רגלי אינן שמנות. מה דעתו של עורך הספורט שלכם? אסתר רבינוביץ, תל-אביב

חיובית.

גם מנשה היה שם

בפרסומיך על מנשה, שהתפלח לאיצטדיון רמת-גן (העולם הזה 707) העלכתם 3 מתפלחים ותוקים לשם ספורט (זאת לאא נאווה, זאת האמת). נא הקטינו את המספר 69.999, שנכנסו בתשלום למספר 69.996.

יוסקה, דדי, איתן, תל-אביב

אני מוכנה לעשות הכרה עם מנשה המצולם. הוא מתרועע כפינוניו או בברוקלין בר — שם פגשתיו מספר פעמים ילדי יושב אדם שכבר הכירו. הוא שאלו בפשטות: "אתה רעב?" "לא כל כך — אבל אם היה משהו לאכול — היה טוב", הוא משיב בנמום, שלמד בחיים הלא-נמוסים. הוא נבזר והסם, כשהמלצר הניש לו מנת אונקל בצדוף מולד וסכין.

אחרי-כך התפלח העולם הזה והעולם הזה, מרוע צנפה כל-כך בכתיהסוהר, שרוב אוכלסיו הנם ילדים צעירים בנילו של מנשה הזה.

דבורה יקואל, בת-ים

העולם הזה אינו מתפלג, מסכים עם הקור' את יקואל, שדרושה פעולה גדולה לספול בילדים עזובים.

על מה מתלונן מנשה? הרי יום חג היה. נעליו צוהקו בפס מלא. כי הרי אין הן יכולות להביע שמחות בדרך אחרת.

נראה כי מנשה חסר חוש הומור — זה אינו נקנה בנעלים חסרות סוליות.

היובל מקסים סלומון להסביר את תמונת החייל, שהרגל את נשקו (העולם הזה 707), המראה את

במו עיני

ילד טוב

תייר אמריקאי, שידיעותיו בשפה העברית מוגבלות במלים "שלוש", "חג שמח", הראה לי תמונות, שקנה בארץ לפני משפחתו ומכריו בארצות הברית.

הוא הציג לפני בגאווה צעצועים ותמונות מהארץ לילדי, עבודות בצל' אל ותכשיטים למבוגרים, מפות וחול' צות עם רקמה תימנית לאמו.

לאחרונה, הר' אה לי חבילה קטנה, המכילה מתנה מארץ ה' קודש, המיועדת לסבו חזקן וחאי דוק. בפתחו את החבילה, נגלתה לעיני כיפה מפוארת מקטיפה, ועליה רקומות בחוטי זהב המלים: "ילד טוב".

הקוראת דינה בלום, שכ' בן ציון, עליי ברית משה, זוכה בפרס של 1 ל"י (ילדה טובה!).

ההפך המוחלט של מצב האברים כ"דגל שק"י קמ"ר, רמת-גן

העורך הגרפי, המתנגד לתרגול הבריתי האימפריאליסטי, הפך את התרגיל יחד עם התמונה לצד שמאל.

קביץ גלויות

מה קרה לרוש כקאריקטורה שלו על קבוצ גלויות (העולם הזה 707). האם לא למד אסטרטגיה? מה? האיננו יודע. כי הטבעות הן סביב שכתאי ולא סביב המאדים?

יעקב הרנשטט, נתניה

דוש לא הסכים עם הקפוז הקוסמי, הלבשי טבעת גם על מאדים.

לאט לך, מר דוש! האם גם קניכלים ואדומי

העור נכנסו בברית אברהם איננו? ובאיוה מאה הונלו יהודים למאדים?

ישראל שפירא, כפר סלמה

היש לקורא שפירא אינפורמציה על עשרת השבטים?

"כסף אימפריאליסטי"

הייתי רוצה לשאול את מישה מקסינסקי (העו' 707) מספר שאלות בנוגע למכתבו: כמה רובלים כל בעד התקפות הפרועה על "מחר" חרי המלחמה האימפריאליסטית? מהשומר הצי' עיר? נדמה לי שהוא שכת יותר מהר את הס' תפחות הצבא הנרמני לצבא האדום. ולכן טוב עשה העולם הזה, שהזכיר לו מעשה "צורק" זה. גבריאל סגל, תל-אביב

היחס לבית-ר

תשובתכם למכתבי (העולם הזה 707) אינה מספקת אותי. הנושא העיקרי של מכתבי הנ"ל לא היה יאסוק נמכש, אלא השיטה הקולקט של קפוזים ורדיופוז נגד ביה"ר. יצחק נמכש זר' מקרה האחרון הם דוגמה אחרונה לכך. כל ילד יבין, שבטולו או דחתו של עסק הדיון הנ"ל, עדיין אינם פותרים את הבעיה בכללותה.

באותו גליון הנכם מספרים, שהיות והספיעל פרכ להפגש עם בית-ר ביום העצמאות, נערכה התחרות בין נבחרת הבית-ר ונבחרת המכש, וב' כן, לדעתי, על העולם הזה, (שרבים מתחשבים בדעותיו) לכתוב מאמר חריף על השיטה הנ"ל של הפועל.

בן-ציון גולן, תל-אביב

שורש הרע הוא התערבותה המרעילה של ההתנגדות המפלגתית בשטח הספורט. כמו בכל שאר שטחי החיים. התקון: התקוממית הספורטאים לחסול הנגס.

ה ש ע ר

"צלם אתי! צלם אתי!" קריאה זו רדפה אחרי הצלם המסכן, שבא לערוך רפורטז'ה על נשף הסטודנטים (ראה עמודים 9-8). הוא רצה לצלם נערה יורה בקשת — והנה הצטופפו מולו 500 פרצופים, שהיו זקוקים להנצחה. הוא ברח למנהרת האימים, רצה לצלם תמונה אחת בשקט — והנה פלשו צעירים למנהרה, הקיפוהו בחיכוקיהם.

החליט הצלם: בתמונת השער אצלם את הפרצוף הראשון שלא יבקש להצטלם. הלך, חיפש — ולא מצא. עד שנתקל מבטו בבובת-ענק, שישבה בראש המדרגות המובילות לבנין הסטניון, כשכוס יין ענקית בידה.

התקרב הצלם בזהירות, חושש כי הבובה תפתח פיה בכל רגע, תפליט את המלים הנוראות. אך הדמות שתקה וצולמה.

אולם מפני השעמום והבדידות, רמזה לצלם (המבין, כנראה, את שפת בובות) להביא לה בת-זוג. הוא בחר באיה שטיינבוך-חלשט, אשתו של סגן אלוף, אם לילד בן חצי שנה, שהיה לה דם לעלות במדרגות, להחליש על רגלו השמאלית הענקית של הזקן ולהצטלם לעיני ההמונים. אותן עשר הדקות פסקו הריקודים על הרחבה שלמטה (אף כי הווגות נשארו חבוקים). אפילו אנשי התמונות פסקו מלצלן. התוצאה — תמונת שער, שאלפים חזו בצילומה, ראוה במספר וריאציות עוד לפני צאת הגליון.

אולם בצד המינים שהוקמו, לא הוקמו סידורי סאניטציה, מים, ביוב. באותו אזור קיים בית-שימוש משותף לגברים ולנשים.

באוהל אין לאיש מה לעשות — מלבד העמידה האינסופית בתורים השונים (הרשמה, אוכל, בדיקות רפואיות). הסברה כל שהיא — אין. המסביר היחיד: שליחי כל המפלגות, המנהלים הסתה פרועה איש נגד רעהו, מארגנים הפגנות ותגרות.

"הציונות מתה!" — הציונות מתה, עכשיו באים רק יהודים, אמר אחד הפקידים, המטפלים באנשי המחנה. **"אין ביניהם אף אידיאליסט אחד"**, טען. כולם רוצים להסתדר, להשתמש; כולם שואפים לחיים קלים. הם רוצים לעבור אל המעברה הקרובה ביותר לתל-אביב, כדי להגיע העירה. הם מוכנים להצטרף אפילו לקיבוץ, כדי לצאת מן המחנה. כעבור שבועות מעטים, יטשו את הקיבוץ, יסתננו לעיר.

אולם לפסוק זה — **"הציונות מתה"** — ישנה גם משמעות הפוכה. הרואה את תנאי המחנה לא יוכל שלא לחשוב: הציונות מתה גם במדינת ישראל. שאם לא כן, לא תתואר קבלת עולים במחנה, המכריח אותם לחיות שבועות רצופים חיים של התנוונות גמורה, בלא תעסוקה כלשהי.

קשה מאד להאשים את הפקידים. הם עובדים בתנאים, המעמידים במבחן עליון את סבלנות האדם. אם השתנה יחסם אל העולים, בשנים האחרונות, הרי זה אין זה אלא שבמדינה כולה, בלבו של האזור הרגיל, השתנה היחס לעולים.

העולה החדש חדר מהיות יצור מסכן, אורח העתיד, שיש לקבלו באהבה, להוליכו באהבה משלב אל שלב, לקראת שותפות מלאה בחיי המדינה. הוא נעשה **"בעיה"** מטרידה, בלתי-נעימה, שיש להיפטר ממנה במהירות האפשרית, ע"י שיכנון במעברה רחוקה ככל האפשר, או ע"י הסתרתו מאחורי חומה גבוהה.

אפשר להסביר את החומה בנימוקי הגיון, כפי שעושה זאת קלמן לוי, המנהל המסור של מחלקת הקליטה של

מאת רפאל סדע

נדם הציץ מבעד לחלונות ה"קרייזלר", שעבר בזהרה ליד מחנה "שער העליה", העיף מבט על חומת הבטון הגבוהה, המתהדקת כחגורה מסביב למחנה, הפ' לט: **"טוב שאין רואים אותם עוד!"**

האיש הזה מסמל את הישוב כולו, את כל אלפי האנשים העוברים, מדי יום ביומו, במחנה "שער-העליה", בכביש חיפה-תל-אביב, המעופפים מבטי אדישות, לפעמים גם מבטי איבה, כלפי המחנה.

לוא נשאל האיש, היה מוצא נימוקים ליחסו: העולים הסתננו מן המחנה אל העיר, מכרו בשוק השחור שעוני זהב, שימורי-בשר, נקניקים; הם הביאו העירה מחלות מדבקות (בעיקר עגבת); הם פתחו בתגרות-סכינים, בקט' סותרות, בהתפרצויות.

אולם מעבר לכל הסבר, מעבר לכל נימוק משכנע, מזדקרת העובדה הממאירה: הישוב הוותיק, המכה בתור פים הגדולים של "קיבוץ גלויות", כדי להלהיב את עצמו ואת תורמי התרומות באמריקה, סוגר את העולים החדשים במחנה-הסגר מוקף מתרסי-תיל ושוטרים, אשר חומותיו הגבוהות מסתירות מצב מחפיר.

"שיכבה שני קש". להלכה אין **"שער-העליה"** אלא מחנה-מיון בלבד. אולם לגבי 800.000 העולים, שעברו עד כה בדרך המחנה, היה זה הרבה יותר: החוויה הראשונה במדינת-ישראל, ברכת-השלום הראשונה של המדינה המקבצת את הגלויות.

כך היא קבלת הפנים: גדר-התיל, שדרכו נאלצו להס' תנן החוצה; השוטר, שמר על הגדר; צפיפות איומה במחנה, שנועד לקלוט 6000, אשר דרים בו, למעשה, כ-10.000 איש.

משני כיוונים באים העולים במשך 24 שעות ביממה, בזרם בלתי-פוסק. פעם קיבלו את פניהם בלימונד קר, בסעודה חגיגית ראשונה. אולם אידיליה זו חלפה מזמן. כיום מחלקים כרטיס עולה, שמכה וסדין, מכניסים את העולה לאחד ממאות האוהלים המוצבים במחנה.

האוהל: אפור, מרופט, צרוב שמש. בפנים: מיטת ברזל. הנקיון תלוי בטעמו האישי של הדייר. אם לא שיחק מזלו של העולה הנכנס, ימצא על מיטתו, במקום מזון, שיכבה דקה של קש: קודמו ניתח את המזון, הוציא את הקש, השתמש בו, כדי לצרור בו את חפציו. לפני שבועות מספר הורחב המחנה לכיוון הדרומי,

הסוכנות: תיקון גדר-התיל עולה בכסף רב, דרושה חומה, כדי להגן על העיר מפני מחלות מדבקות, גם כדי להגן על העולים עצמם. אולם החומה היא סמל שאין נימוק שיוכל לבטלו: סמל של מחיצה בין עם לעם. סמל האומר: המדינה כבר אינה מאמינה, שאפשר לקלוט את העולים קליטה שכלל. היא ויתרה על חובתה העליונה, הקדושה ביותר: לחזור אל לב האדם, שהיא מביאתו ארצה.

"למי זה איכפת?" האם חייב הדבר להיות כך? האמנם אי-אפשר לקלוט בכוח האהבה? ביום העצמאות, לפני שנה, נתקיימה במחנה עצרת, אירגן אותה הנח"ל. התלהבות עצומה שררה במחנה בשעת המיסוד החגיגי. אלפים עמדו בשקט מופתי בחום הלוהט — אותם האלפים, שהיו רגילים להתקוטט בכל תור, להמאס את החיים על הפקידים.

ואמנם באותה שעה נשכחו התלונות, הרטינה. משום שמדינת-ישראל הציצה למחנה, הביאה אליו מעט מאור פנים, קורטוב של אחוות-אחים. הציצה — וברחה.

הילדים, רחוצים למשעי, ישבו או בשורה הראשונה, הסתכלו בעיניהם העגומות אל מעבר הכתפיות האדומות של תזמורת מכבי-האש, שניגנה: **"האמיני, יום יבוא!"** והאמינו. אולם אותה שעה עברה מכונית

בכביש, ומתוכה בקעו צליליו של שיר אחר: **"מניאנה, למי זה כבר איכפת?"**

הדרך לתל אביב: בסבור המחנה שורת צריפונים— לשכות ההרשמה לארגוני התישבות. לקראת העולים הנרשמים קורץ יתרון אחד: הם יוצאים את המחנה מיד. ולאחר שהייה של מספר שבועות, עובר הרוב הגדול לערים, לחפש פרנסה. הסברה חלוצית אמיתית כמעט אין, רוב השליחים החוזרים הכרה חלוצית התיאשו מזאת מזמן. במקומה באה הסתה פרועה מצד שליחי כל המפלגות, המרעילים את נשמות העולים בסיסמאות שאינן מובנות. לדוגמה: סענת שליחי אגודה ישראל: "אין האפיקורסים נותנים לכורידים להגיע לעיר הקודש".

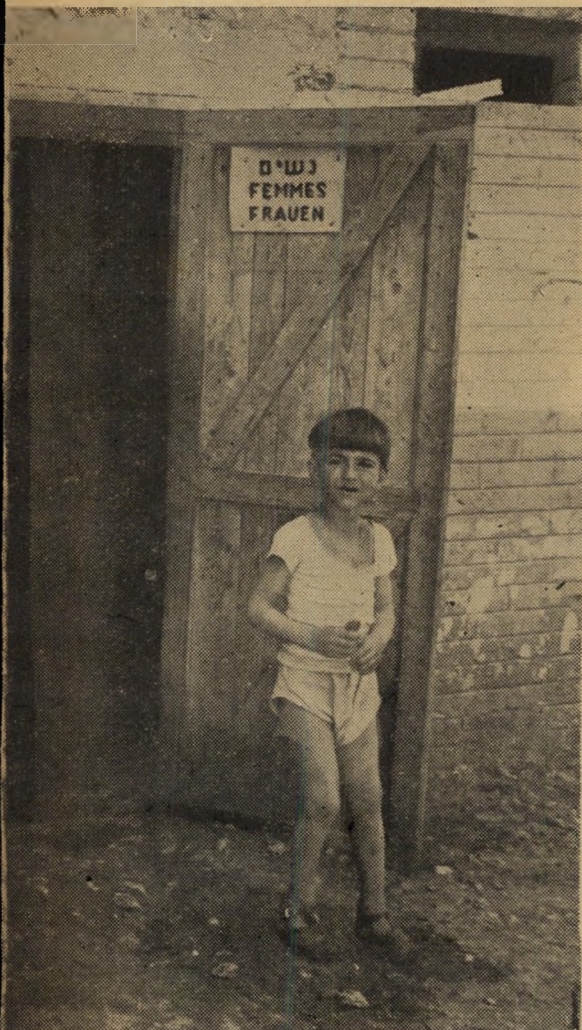
מיטת אצל מיטה: אתמול באו— מעיראק דרך לוד, מרומניה דרך חיפה. הם קיבלו מזון קש, שמיכה. צדין — ושוכנו בצפיפות הנוראה. המחנה נועד לקלוט 6000 עולים, אולם מספר הדרים בו נע בין 8000 ל-10,000. הרחבת המחנה לא הועילה.

הצריף שאין לפניו תור: החוק מחייב את הצעירים להתגייס. מי שאינו חייב — חולם על תל-אביב.

"ברוכים הבאים"? המחנה מוקף מיתרסי תיל. כדי לשים קץ להסתננויות, מוקמת עתה חומה גבוהה (שמאל). סענת ההנהלה: העולים באים העירה, עוסקים בשושי שחור, מפיצים מחלונות מין. אולם בעיני העולם נראית החומה כמזכרת משטרו של נוריי סעיד בעיראק, כמזכרת מחנות אירופה המזרחית. "האם לשם כך הביאו אותנו?" הם מתמרמרים. כוונת ההנהלה: לצבוע את החומה בצבע לבן; לצייר עליה באותיות מרהיבות עין "ברוכים הבאים" — לא תפיג התמרמרות זו. הם אינם רוצים בחומה.

"מסתננים": הם ניסו לעבור את גדר התיל. השוטט, הרכוב על אופניים, הבחין הדבר, מיהר להזהיר למחנה. מה רצי בעיר? אולי לחפש קרובים. אולי למכור חפצים. לאחדים יש, אולי, כוונות מפקפקות יותר. בני חיפה טוענים, שהעולם התחתון קנה אחיזה במחנה; שבנות המחנה ממלאות את בתי הבושת. אולם אין ספק, כי שורש הרע במחנה עצמו, הדן את דייריו להתנוונות ולחוסר-מעשה, המשחיתים את ימיהם הראשונים במולדתם החדשה. בדמיונם ציירו לעצמם ימים אלה בצורה שונה.

הבעיה העיקרית: הילדים. מחר יהיו אזרחי המדינה. הם יבחרו את ממשלתם, יקבעו את גורלה. זוהי חזויתם הראשונה במדינה זו — הם מתגוללים על הארץ. ההורים אינם יכולים לתת להם הסברה כלשהי. גם להם לא הסביר איש מה היא מדינת ישראל ומה העתיד המחכה להם.

סימן ההיכר: התור. שיטת התורים היא סמל "שער העליה". התור הוא תמיד רועש, סוער. מאות אנשים ונשים יוצאי 20 גלויות, מצטופפים בשמש הלוהטת, ליד בית אבן זעיר, על מנת לזכות ב־5 ביסקויטים, ספל תה פושר, תגרות ידים, קללות בין־עדתיות, בכי ילדים נרמסים, ולבטוף אבדן מחצית מנתוהמזון. אומר דוד ענבי, בן בגדאד: "בבוקר אני יוצא לעמוד בתור — בלילה אני גומר". ואמנם: אין כמעט דבר במחנה, שאפשר להשיגו בלא תור: אוכל, בדיקה, החזרת תלושים, קבלת תלושים, נפט, מים, קבלת ציוד, החזרת ציוד, וכן הלאה בלא גבול.

ההורים עסוקים. זכי, דוד, עמרם הם פעוטים בני 8—7. עשרות רבות כמותם נמצאים ב"שער העליה" — רובם מסתובבים בין האוהלים, מחפשים התעסקות. הם גילו פחי אשפה נוצצים, ליד תעלת השופכי, יושבים, בונים מגדלי פח, כשרגליהם רוחצות במים. ההורים אינם פנויים לעיסוק בילדים — הם מתרוצצים בתורים. רק חלק מן הילדים האלה נתון להשגחת גן־הילדים של המחנה.

גרוע ביותר גורלם של כ־150 ילדים, שאין להם אב ואם במחנה. רבים מהם עלו לישראל יחד עם קרובים ומכרים. אולם משעזבו אלה את "שער העליה", נטשו את הילדים, השאירו כהש"ר אר מעמסה. שבועות וירחים הסתובבו הילדים במחנה, באין דואג ומטפל. הקיבוצים — אין להם ענין לקלטם. בעיני משרד הסעד אינם, עדיין, אר רחים קבועים. בעיני עליית הנוער, גילם צעיר מדי. הם פשוט נולדו קודם זמנם. יום אחד הוטענו הילדים על מכוניות, הובאו למחנה מיון של עליית הנוער על הר הכרמל ("גראה אם יהיה להם לב לשלחם חזרה!") אולם שם לא היה תקציב. הילדים הוחזרו כלעומת שבאו, אל האוירה ה"חינוכית" של שער העליה... האוירה החינוכית: פעילות העולם התחתון, שמצא במחנה יבול מתנדבים. הנערות היותר מבוגרות יכולות למצוא בקלות סרסורים לדבר עבירה, להשתקע בבתי־הבושת (הבלתי־חוקיים) בעיר, והשמועה אומרת: הן יכולות לעסוק במקצוע זה גם במחנה עצמו. ואילו הנערים — גם הם יכולים למצוא "חבר" טוב־לב, אשר דרכי העולם התחתון נהירות לפניו, המוכן לקלוט אר תם במקצוע מכניס. נערים ונערות אלה עלולים, ברבות הימים, לעבור מתקציב הקליטה של הסוכנות, לתקציב הקליטה של המשטרה.

העם

נמר בלתי-מנומס

אמר ניהרה, ההודי הגדול: אל יתפלא השוכב לישון עם נמר, אם הלז יטרפנו בלילה.

מאות אלפי האזרחים, שהלכו לפני 3 שנים לישון עם הנמר של תקנות-החירום, היו בטוחים בהחלט (בהתאם להבטחות השרים), כי הנמר יאכל רק אחרים: בעיקר ערבים. רבים הופתעו, כשנוכחו לדעת, כי הנמר אינו מבהין בין עברי לערבי, מוכן לנשוך כל חוג, שאינו מוצא חן בעיניו.

נדמה היה, כי הצעקה הגדולה, שקמה בכנסת (ראה להלן), בויכוח על ביטול התקנות, היא הד לחששות העמוקים, שעברו

המשטרה

"אני נאלץ, לצערי..."

גם אלה שטענו, כי הנמר בסדר, היו סבורים, כי שינוי חדות מדי, כשהופיעו הנאשמים הראשונים בבית-המשפט, והודיעו כי התעללו בהם במחנה-הריכוז, עבר וזעזע שני במדינה.

בחדשים האחרונים התשנה יהס הציבור כלפי המשטרה לטובה. השוטרים הרוכבים קסמו לגבירות, גם הגברים לא יכלו לכעוס, כששוטר נישג אליהם, הודיע בנימוס עצוב: "אדוני, אני נאלץ, לצערי, לרשום לך ראו פורט..."

כשהוכח במשפט טריפוס, כי קציני-משטרה התעללו בעציר, נודע, כי שוטרים אנסי

1947: עצירים עבריים, חייל אנגלי

אונן התקנות...

עצירה ערבית במשטרת אבו-גוש, נפגם במקצת אימון חדש זה: וזה בלא לדון במעשים עצמם, אלא בעקב העובדה, שהפושעים השוטרים נענשו עונש וזרי ביותר. ברור היה, כי אי-אפשר למנוע מעשים סאדיסטיים מקריים במשטרה, שרבים מבין מגויסיה למדו את תורת-המשטרה במחנות-ההשמדה הנאציים, ושקו עונשים חמורים ביותר יכולים למנוע הפיכת מעשים כאלה לכלל השבוע עמו. לא למה לקח זה. מסקנות החקירה הן: משטרתית, אחרי הודעות הנאשמים, לא נראו רציניות ביותר. כל ההאשמות (פרט לאחת) נדחו, מפני שלא היו עדים להתעללות שני עשתה — לפי טענת הנאשמים. אולם קשה להניח, ששוטר יבצע מעשים שפלים לעיני קהל צופים, או ששוטר אחד ימסור עדות כלפי רעהו, ויביא את מפקדיו במבוכה. דעה זו השתלטה, כנראה, על הכנסת, שכינתה, לפי הצעת שר המשטרה, יעדת חקירה מיוחדת, הביעה בואת אלאמון לחי קירת המשטרה.

הממשלה

המכשך לא כישר

אם לא תשנה ממשלת ישראל את הלי-כותיה, תפשוט את הרגל... ממשלת ארצות-הברית, התלונן בהצלה כלכלן אמריקאי, שנוכח בקבלת הפנים לבי. גי. בניירוביק, השבוע נראה, כי לא היתה לממשלת ארצות-הברית כל כוונה לפשוט את הרגל, או אף להתאמץ יתר על המידה, כדי לסתום את החורים הישראליים. כשמעשיו הנמהרים של ממלא-מקומו בארץ קיבצו את העננים בשמי מפיא, גברו הגעגועים בלב חברי המפלגה למכשך הגדול, קיו כי יעשה להטים, שיחזירו את אור השמש. אולם מזג-האוויר העכור רדף גם אחרי בי. גי. אחרי הצלחה תעמולתית ראשונה, שהעלתה מאד את מצוית מפלגתו בבורסת הבחירות, העידו הסיכומים המעשיים, כי המפעל לא הצליח ביותר.

החשבון האופטימי: 500 מיליון על חש' בון אגרות החוב, 150 מיליון הענקה מטרר, עשרות מיליונים נוספים מקופת המגבית. המציאות הפסימית: גם בי. גי. לא הצליח למכור אגרות אפילו ב-100 מיליון דולאר,

• ידוע ברבים, כי לשר-המשטרה אין השפעה מעשית כלשהי על המפקח הכללי הכפוף, לפי טענת יודע-דבר, להשפעתו של ראובן שילוח, איש אמונו של ראש-הממשלה.

נות היהודית, יצחק רפאל, מיעה את סגולות הפצצה, שנשיאתה מיוחסת עלידי משטרת ישראל לבית הקנאים. כרבות ביותר: קטנה (קפוסט סרדינים), עשנה, מדמיעה, מפחידה והרסנית והוסף, בחיור, כי עוד יתברר שהיא אטומית ואחר שמנחם (המרד) בגין וסגנו, יעקב מרדור, זעקו באסיפת-המנוים נגד משטר תקנות החירום, ירושת המנדטור הבריטי, נחברר כי בשלושת הימים הקודמים הספיקה כנסת-ישראל להתגבר על פילוגיה הפוליטיים, להתאחד בתביעה לסילוק האיום על חופש הפרט, להעביר ברוב קולות (53) את ההחלטה לדון בבטול תקנות החירום, כשעורך-הדיון הייקי, שר המשפטים ד"ר פנחס רוזן, נותר כמתנגד יחיד לביטולן. נימוקו: החשש לתווך שישתחרר בשטחים חיוניים (צנ"ח, זורה, ממשל צבאי).

איפך בארי מומחה: מלבד ישיבת האבל לזכר שר התרבות והחינוך, דוד רמז, בה הוכחה שוב אי-בגרותה של הכנסת, שלא הסתפקה בדברי יו"ר הכנסת, חיללה את האבל בצורה הספרים, הספר לסיעה, הקודשו כל ארבע ישיבות המליאה לדיון במעצר הצ"ערים הדתיים ובשימוש תקנות החירום.

לאחר דרישה חריגנית, בהם היתה יד מפא"י (ושותפה היחיד: המפלגה הפרוג' רסיבית) על התחננה, ובהם גילה משה שרת, כי נוסף לחבנית החבלה בכנסת (שטרם הוכחה) הגו אנשי ברית הקנאים מזימות חבי לניית נגד מוסדות ממשלתיים שונים, שוכנע, כאמור, רוב הכנסת בצורך ביטול תקנות החירום, אך נאות להורות להעדת החוקה להגיש הצעת תקנות, רבות יותר, שתבטנה את הגנת ענייני המדינה בשעת חירום.

בכך הוכח פעם נוספת, כבמשבר החינוך שהביא להכרזת כוחה של קואליציה אופוזיציונית, המטילה את כל כובד משקלה בבחי' יה הנידונה.

פעם נוספת היכחה, כמו כן, בקיאותם ההיסטורית של הה"כים, הלוחמים למשפט ולהחרות האדם. כאשר מנחם בגין הרעים נגד שפיטתם האדמיניסטרטיבית של העצור רים, הפריעו סגן שר התחבורה השרי, ראובן שרי: "כיצד שפסת אתה אנשים, ואפילו למות?"

הרגיעו, בוצקה, מי שהיה מפקד האצ"ל: "שאל את בארי שלך".

1951: עצירים עבריים, שוטר עברי.

בלבוש חדש...

מפלגות

מה הלאה?

האם חסידי החיים השיתופיים נדבקו תאום בשגעון קולקטיבי? שאלו את עצמם יושבי בית-הקפה בתל-אביב, כשקראו בעתון, שנציגי 80 משקי הקבוצה המאוחדת התכנסו בנעו, התפורו כשבלבם החלטת פילוג. האם אין שני עובדי פלחה יכולים, לעבוד יחדו, מפני שהאחד מעדיף את טרומן, השני את סטאלין?

ואמנם בעיני השלוח האולימפית של יושבי בתי הקפה, נראתה כל הבעיה כטרומן מסוכן, חסר כל חכלית. הרי בעיר חיים יחידים אנשים מכל המפלגות, בלא שאיש יתנפל על רעהו ויכנהו כינויים. אם כך הדבר בעיר, שאין בה כל קשר חברי הדוק, מדוע יהיה המצב שונה בקיבוצים, שם מכירים האנשים איש את רעהו, שנים רבות עבדו יחד, סבלו יחד,

הצד המפתיע בעיני: 65% ממשקי העיר פות נתונים בכדי תנובה, שהיא אחד מעמודי התווך של מפלגתו של פנחס לבון. אלא שלא נשארה לשר ברירה: הוא הבטיח 22 ביצים לחדש לכל צרכן. ובניגוד לקודמו, דב יוסף, שם לבון את עתידו הפוליטי על קלף אחד: להבטיח מעט, לקיים כל מה שהובטח. הקרבן לכלל הנאה: תנובה.

הכנסת

אסומים בקופסה

69 יום לפני פיזור, לא נבהלה הכנסת הראשונה, לא דחקה בממשלה להרחיב את הדיון בכשלון המחפיר בחולה (והדיון במר חב), במצב האספקה המשובש והמשתבש יותר, עלידי הודעות והודעות שכנגד של שרי הממשלה, מנהלי משרדה.

הכנסת התרכזה בנקודה ושמה: חירות האדם.

יצחק רפאלי מתווצץ: אחר שחתנו של שר הדתות וראש מחלקת העלייה של הסוכי

• 4 העצירים הראשונים ממחנה-ההסגר בג'למי, שהובאו בפני שופט.

שוק שחור! כך חשב גם צלם העולם הזה, כששוטט בשוק הכרמל וראה את הגברת במכונית המהודרת, "אוספת" תרנגולות בקרקעית מכוניתה. כבלש חרוץ עקב אחריה, הקשיב לשיחה — עד שנתקבר לו, לאזנבתו, כי הגברת נשואה לקרפוט הדיפלומטי, רשאית לאסוף תרנגולות דיפלומטיות, ככל העולה על רוחה. אבל חבל היה על התצלומים — המון תרנגולות!

משפט

לגיון הזרים היהודי

משהועמד לפני זמן קצר כנאשם בגניבה בפני השופט המחוזי ד"ר קסן, אמר ג'ורג' אולאי, שאינו יכול להשבע בתנ"ך, שאי ליהו מודע, והוא השיב: "מודע עלי להשבע בתנ"ך דווקא? הרי אני קתולי".

ג'ורג' אולאי, איש מח"ל, ששירת בפרנץ מלחמת השחרור בצבא הישראלי והשתתף בקרבות, שמו אולאי, לא אולאי, הוא צרפתי, שנא לארץ באפריל 1948. אולם כאשר נעצר על ידי המשטרה, נשאל לשמו, השיב "אולאי". "אולאי" חזר על דבריו החוקר, והשוטר רשם. לא שאלוהו לדתו. אין זה חשוב בעיני החוקר. העובדה, שהחשוד לא שלט יפה בעברית, לא עוררה בחוקר כל חשד. ברים כמוהו שאינם יודעים עברית כי הלכה, בפרט בין העולים החדשים, חשב, ור גבה את עדותו. אך בפני השופט המחוזי, העדיף הנאשם לדבר צרפתית. הואיל ואולאי עמד בדיון לבדו, ללא עורך דין, לא השתמש בפרט זה של השם המסולף ונידון לשלוש שנות מאסר.

שלושת השנים בחייו של ג'ורג' אולאי, שקדמו למשפט הזה, היו אף הן פחות ר"י מנסיות, מאשר בלוי ב"לגיון הזרים של הי"י. את רוב הזמן הזה בילה בבית הסוהר. מיד בהפוגה הראשונה, נתברר לו כי חילל הצי הזה, כי לא על הרומנטיקה הקר בית בלבד יחיה האדם; בפרט כאשר פסקו הקרבות ויוקר החיים במדינה הצעירה המ" שיק לעלות. הלך וגנב, נתפס ונידון לשנה. ישב תשעה חודשים ויצא לתופש; הלך וגנב שנית. הפעם נידון לשנתיים, וישב 17 חר

בעזבו את כתלי בית הסוהר, שוב לא היתה בידו ברירה; הוא חפץ לחזור לצר"י, אך לשם כך היה זקוק לכסף. התפרץ לדירה ברחוב פרישמן בתל אביב, מישוהו הרגיש בו, הקים צעקה, החלו רודפים אחריו, אולאי צעק אף הוא: "תפסו את הי"י גנב!", אך התרמית לא עמדה לו. לרוע מזלו ביסס את האליבי שלו על עובדה אחת: כי באותו לילה היה בהצגת קולנוע. שמע התובע ד"ר טומקין את האליבי, חקר את הנאשם ארוכות, שאלו על הסרט שראה, ועל החברים שליוו אותו. ואז גילה התובע את קלפיו: הוציא לוח והוכיח, כי הלילה היה ליל ששי, משמע — לא היתה הצגת קולנוע כלל. ואז השמיע אולאי-אולאי קל" לה בצרפתית, כאחד האומרים בכל השפות: "לעזאזל, לכן היה ראשי?"

דרכי חיים

"אדוני. תביא שוטרים!"

השכנים: בעלת קיוסק, סנדלר, בעל בית מלאכה והנשים בסביבה מכירים את הפרשה העגומה והמוזרה. בשותחם עם סופר העולם הזה השבוע נעצרו בראשיהם, נאנחו ואמרו: "דבר איום, אין ישועה. אך אילו אפשר היה לעשות מה שהוא... היו ימים", אמרה האשה מהקיוסק, "כאשר היו בוקעות בלילה מהן מרתף צעקות וגניחות של השנים — הן והאם; הם צעקו ממש מרעב", אמרה האשה, וכאשר התנהלו הקרבות בגבול יפו", הו"י סיפה אשת אחרת, "נשארו השנים בתוך המר"י, לא עזבו את המקום בכלל".

במשך עשר שנים ומעלה מתחוללת במרכז תל-אביב, בבית זמרחוק ממטה המשטרה כחמישים מטר בלבד, דרמה משפחתית מוע"ז. במרתף חשוך ומלא רסיבות חיה אשה ובנה, שאינם רואים כמעט את אור העולם. השנים מבדדים כמעט לגמרי מהעולם הח"י (המשך במדינה עמוד 10)

שיריפה למען זחירות

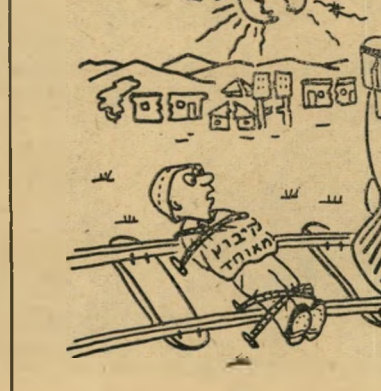
אירע בשבוע שעבר לעולה חדשה, זקנה כבת 80. האשה שככה באהלה חולה, כשי חונה גבוה והכרתה מעורפלת. איש לא טיפל בה. יום אחד ניסו להעבירה לבית החולים בפרדס כ"ץ, שם לא קיבלו אותה מחוסר מקום. היא הוחזרה לאהל במעברה, המשיכה לשכב על הארץ, הפעם נטולת הכרה.

הלכו אנשים מהמעברה לכפר אוננו, דיברו עם מישוהו מועד המקום. האיש הלך והועיק רופא פרטי, ד"ר שמשון שרטוק מתל אביב, הרופא בא בלילה למעברה, מצא את האשה מחוץ לתאים המחנה, שוכבת על הארץ, מכוסה סרסוטים ועל ידה פחית סרדינים חלודה — כלי למיכ. לשאלת הרופא לסיבת המצא האשה בחוץ, אמרו לו, שהדבר נעשה לפי הוראות מנהל המחנה, שאמר כי טוב להוציא את האשה החוצה ולשרוף את האהל כאמצעי והירות מפני מחלה מדבקת. הרופא הפרטי ניסה לעשות משהו, הזריק לישישה כמה זריקות. למחרת בבוקר מתה.

הדבר הכעיר את הרוחות. 500 אנשי המע"י ברה יצאו אותו יום להפגין בפני משרדי הסוכנות היהודית ברחוב נחלת בנימין בתל-אביב. כרגיל, נתקבלה משלחת, דיברו משהו, הובטח משהו והעולים חזרו למחנה.

זכות ייחוד. הבעיה של המעברה: חוסר כיסויים רפואיים מתאימים. לפי הסכם, שנע"י שה בין הסוכנות היהודית לבין קופת חולים של ההסתדרות, יש לקופת חולים זכות ייחוד לקיים את שירותי הבריאות בתוך המחנות.

הדבר הכעיר את הרוחות. 500 אנשי המע"י ברה יצאו אותו יום להפגין בפני משרדי הסוכנות היהודית ברחוב נחלת בנימין בתל-אביב. כרגיל, נתקבלה משלחת, דיברו משהו, הובטח משהו והעולים חזרו למחנה.

— 707 —

כל עולה מצויד אמנם בפתק מהסוכנות, לפיו הוא רשאי לקבל עזרה רפואית באחת מקופות החולים המוכרות במדינה, לא רק בזו של ההסתדרות הכללית. אולם במקום יש רק שירות של קופת זו.

בשעתו פנו מספר מוסדות רפואיים בבקשה לקיים שירותים רפואיים בתוך המחנות, אך הם לא נענו. כמובן זה נוצר מסבך למעברות מצב פרדוקסלי — כל קופות החולים מת"י רוצות ממש, כדי להגיש עזרה ראשונה לעו"י לים (החשבוני: קולות בעת הבחירות), אלא שולפי הסכם רשאית לעשות זאת רק קופת חולים של ההסתדרות הכללית.

נוכח המעמסה הכבדה, המוטלת בימים אלה על קופות החולים בכלל, ובפרט על זו של ההסתדרות (המוסד הרפואי הגדול ביותר בארץ רץ שהגדיל את מספר המטות שלו מאז קום המדינה חמשה מונים ומספרן כיום קרוב ל-25,000), אין באפשרותה להשתלט על המצב. התוצאה במעברת אוננו: אחות אחת, מרפאה אחת ל-4,000 נפש.

להביא פלוגת שח"ל למקום. לאחר משא ומתן חשאי, בין מטה שח"ל ומשרד החקלאות, מאחורי גבם של פועלי הנקודה המבודדת, שוגר ראש מטה שח"ל, בן-פורת, לשיחת רעים עם המועצמים להיזקק במקור פרנץ תב.

פעמון הנקודה הועיק את כל העובדים לאסיפה בחדר האוכל. "ובכן", פתח בן-פורת בקול אופטימי, "כל אחד ינסה לי את פרטיו האישיים, כדי לרשמו כחבר שח"ל. המסרב יצטרך לעזוב את המקום. יש שאלות?" מטר צעקות הטביע את סוף דבריו.

"האם אלך עתה, לאחר שקדחתי במקום, לישון עם אשה על ספסל בשדרות רות?" שילד "צחק הגשוי היחידי שבמקום. "האם אפשר לבנות את הערבה רק כחבר מפא"י?" צעקו השאר.

חיחר כמה, נסוג בן-פורת. "לא שח"ל הוא שהציע את הענין, משרד החקלאות, מע"י בידכם הנוכחי בקשנו?"

נציג משרד החקלאות, שנוכח באסיפה, הסתלק עם התחלת הצעקות. בן-פורת מהר אף הוא בעקבותיו.

הדיון הוחזר שוב לחלונות הגבוהים, אנשי עיניהם יושבים ומצפים להחלטה.

המעמד השני

אשה מכוסה בסארטוטים

לפני שבועיים חלה תינוק בן 4 במעברת כפר-אוננו, בו דרים 4000 עולים שרובם עולי עיראק. במחנה אין טיפול רפואי, פרט לאחות

הקיימי משקים ובתים בעבודה משותפת? "מדוע?" ענו אנשי קיבוץ, בתמהון. "הת"י שובה היא פשוטה מאד! קיבוץ הוא כמו מנזר. בעיר אחת יכולים להיות מנזרים קתולים ומונזרים אורטודוקסים, בלא שאחד יפריע לשני. אבל השמעתם פעם על מנזרים קתוליים ואורטודוקסים, החיים במנזר אחד?"

"כשהאדם הושב מול", התלונן חבר-משק מפא"י, שרוב אנשי קיבוצו שייכים למפ"ם, "מכנה אותי ריאקציונר, בוגד במעמד החל"י ציות והסוציאליזם, אני יכול לסבול זאת. אני עובד כבר 20 שנה במשק, וייתרתי על דרגה גבוהה בצבא, כדי לחזור לחיי עבודה קשים בקיבוץ — כיצד אבליג, כשחבר הגמלא שנתים במשק מכנה אותי ריאקציונר, משרת האימפריאליזם?"

אילו היה זה בעיר, היו היריבים מסייעים את ויכוחם, הולכים איש לדרכו. בהודמנות אחרת היו ממשיכים את הויכוח, או משתדלים לא להפגש שנית. אולם בקיבוץ זהו דבר בלתי-אפשרי. כאשר חבר אינו יכול לצאת לעבודה, או לגנוב בחדרו, לשוחח עם חברתו, בלא שיראה מולו את "הריאקציונר הארור הזה" או "הקומוניסט המשועבד, האנטישני הזה" — חלל הדבר מהותו ויכוח פוליטי, הופך מועקה כבדה.

אם האיש, המגיש את האוכל, נותן מנה גדולה יותר לחבר מפלגתו — זוהי הפליה גסה, שכוונתה להאמין את החיים על הארץ פוזיציה. אם אדם חדש מבקש להצטרף לקיבוץ — זוהי בודאי תחבולה של הצד שכנגד, החפץ לשנות את מאזן הכוחות."

אכא סתם. אולם כל זה, בעיני חברים רבים, אינו גורא ביותר. הדבר שהגדוש את הסאה היא בעית החינוך. כל קיבוץ מינה מורים לילדים, לפי הרוב המפלגתי הקיים. אנשים שברובם המכריע התמרדו בשעתם נגד דעות אבותיהם. הועמדו בפני מצב, שבניהם, בני ה"ה וה"ד, מנהלים נגדם פולמוס מפ"י לגתי במדגני.

"המורה אומר שאתה ריאקציונר, מסכן אחד, שסטה מן הדרך החלוצית והסוציאליזם האמיתי", פיסקה זו, בניסוחים שונים, השתלטה במקרים רבים על היחסים בין אבות ובנים במשקי הקיבוץ המאוחד. במספר מקרי מות, התאחדו האבות, השייכים למפלגות המיעוט, שלחו את בניהם לקבל חינוך, לפי האור הנכון, במשק, שרובו שייך למפלגה הנכונה.

אך הדבר אינו פותר את הבעיה. הוחלט על פילוג, עתה מתנהלות ישיבות סוערות, שמטרתן להחליט: מה הצעד הבא? חברי משקים ותיקים אינם ששים לעזוב את ביתם, לעבור למשקים אחרים, שם יביטו עליהם כעל זרים, פליטים חתים בחסד. "איני רוצה, שבאסיפה, כאשר אקום להציע משהו, יענו לי: זה לא עסקך, חבר".

"אין כל ספק, שרבים יעזבו את הקיבוץ בכלל", אמר מזכיר אחד הקיבוצים, בעל רוב מפא"י. "וזה לא יהיה הסוף, כי אין סוף לדבר. עתה מתפלג — יותר נכון לאמר נהרס — הקיבוץ המאוחד. אבל מה הלאה? מי המועמד הבא לפילוג ולהרס?"

הפעמון הזעיר

אחר ששח"ל (החלוצים המודרניים, תוצ"ר מפא"י) קיבל לידיו את הערבה מדרום לבאר שבע, ושאר עין ירב, מצפה הנסיר נות של משרד החקלאות ליד עין חוצוב, כעצם בגרון.

הוחלט לחזור על מעשה אילת, להיפטר מהפועלים, שקדחו במקום שמונה חודשים,

• אנשי מפא"י טוענים, שבשנים האחרונות החזירה המזכירות המפ"מית של הקיבוץ המאוחד חברים וגרעינים מפ"מיים לקיבוצים מפא"יים חמים, כדי לשנות את הריב.

שנה של טוהול ובלבול

מאת מקסים סלומון

בעיני הגרים על אם הדרך, בין חיפה ותל-אביב, שר בשעות הקטנות של הבוקר, היה הדבר מוזר ומפתח: מכונות פרטיות נעו דרומה; מטענן היה בלתי רגיל בדרך כלל רגילים הם לראות בבוקר מכונות משא, לא פאר, שמתוכן מציצים גברים ונשים, לבושי שמלות-ערב מהודרות.

הרכבת הראשונה הכילה אף היא קהל בלתי רגיל כל נערה כמעט היתה מזודה קטנה. תפוקת העבודה בעיני היתה קטנה. המזכירות פיהקו בעינים אדומות, יום פורים, בפרט כשהוא חל בל"ג באומר.

בערב הנשף מלאו רחובות חיפה נשים יפות. לטכניון עמדו מאות מסתכלים, שבאו לחזות ביהפיו בערב הצגת בכורה של סרט בהוליבורד. השמלות, מהמזודות וגוהצו בבתים פרטיים ובבתי מלון, לפני הנש והתקמטו בכניסה. משדרכה רגלן של היפהפיות על הסכנין, לבשו הפנים הכעוסות חיוך.

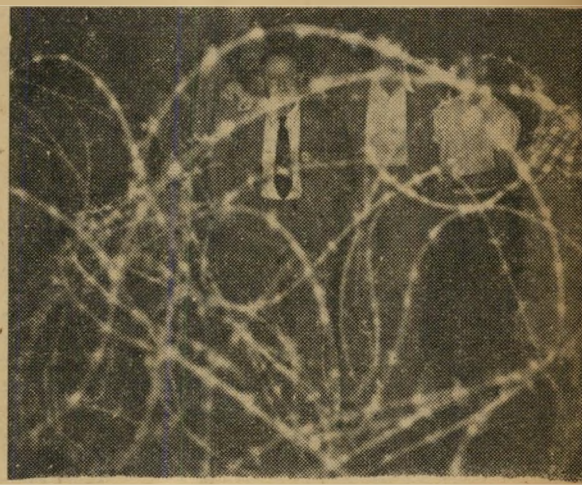
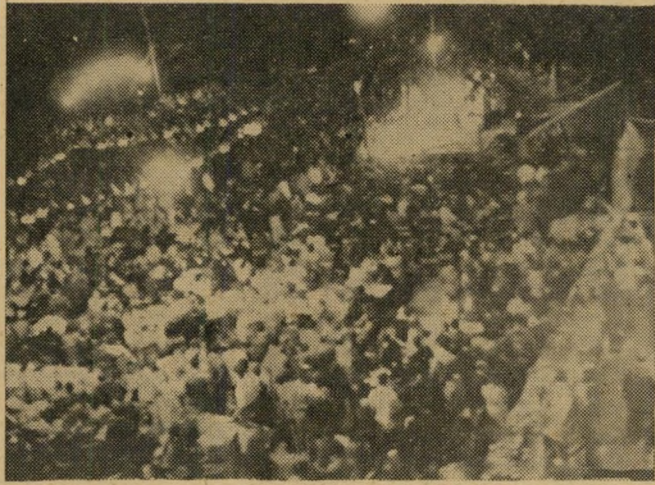
מן הרגע הראשון ניכר הארגון המצויין. המשתתפים לא ויכלו לאכול, לשחות (אם לא שכחו להביא ערימה של כסף), לרקוד, להגריל, לירות ברובי אוויר וקשתות, למנהרות בלהות. מי שלא חפץ לצחוק, הוכרח לצחוק תקליט, ששיר צחוק אדיר ופרוע.

"מה דעתך על הנשף?" שאלו אנשים איש את רעהו איש ענה לפי דרכו; אחדים טענו, שהשטח הגדול, הגבוהים הבהילום. הכל תלוי במצב רוחו של כל אחד לארגן מצב-רוח.

"חייבת הייתי להביא נעלי מסע, לא נעלי נשף," טען כשעמדתו במקום אחד, חשבתו שאני מפסידה משהו אחר. הסתובבתי סחור סחור כל הערב.

אוהל המראות. בחוץ משדר תקליט צחוק מדבק, בפנים, מול המראות העקומות, הופך כל אדם דו־פרצופי, מעורר את צחוק הנדחקים מטיב. צעירות יפהפיות מקבלות פרצוף בלהות; איש שמן כמעט התעלף, כאשר ראה לפניו את הגשמת חלומו — בראי הופיע איש דק וארוך, ממש אתליס בעל גזרת אליל. אשה שמנה, שעמדה מן הצד, התעודדה ואמרה לבעלה: "לדירתנו נזמין ראי כזה."

הרחבה המרכזית. בשעות היום זהו גן גדול, בכניסה לסכנין. עתה הוא הומה אלפי אנשים — זוגות רוקדים, אנשים הנחים בין ריקוד לריקוד, אחרים המקשיבים למוזיקה.

מי מרחם על מי? אלה, המבקרים בקברס הקובאני של הנשף, על אלה, המציצים מבעד לגדר-התיל, מפאת חוסר תקציב לקנות כרטיס כניסה. או להיפך.

המתחרות על ר

מזכרת נצח. לעמוד ולהסתכל בזוגות המצטלמים — תענוג כפני עצמו. פוזות, העוויות פנים, אופני עמידה מיוחדים ומגוחכים לכל אדם ואדם. באלבום המשפחתי תיכנס התמונה תחת הרייטינג: "היו זמנים". פעם יראה אותה הצעיר לבנו ויספר על לילה נעים ומשעשע.

יפהפיות על הדלפק. לצים מתלחשים, כי השתים באו מתל-אביב, ועל כן זקוקות הן למנוחה עוד בהתחלת הערב.

סינימה בלש. מעברו השני של המסך מתקיימת הצגה, אך אפשר להסתכל מכאן — ללא תשלום.

הצפרנים. הערסל עולה — הצפרנים מתקצרות בן

חדר בלהות. צעקות, צוחחות, בהלה, אהבה, נשיקות.

דרכו של כסף

הקופה. בחוסר סבלנות, נדחק הקהל לקנות תלושים.

המשחק. הקהל נדחק ליד המשחקים, להוציא התלושים.

החשכון. בשלווה ישבו המארגנים וספרו את ההכנסות.

ללמד בנות יהודה קשת. אם תקלע ב"בול", תקבל פרס. בינתיים עולה כל יריה כסף — למורה למרות הכל הוא מחייב מבסוט: את שכרו יקבל.

משחק מתימטי. באולם, שבו לומדים מתמטיקה גבוהה, מתנהל עתה משחק רולט מרתק. משחק אסור, אך נוכח מסרה כה קדושה — אין איסור.

מנהרת האימים. גשר מתנדנד מצמיד הזוגות לחבלים. רצפת הריקוד. כאן נצמדים זוגות, לצלילי המוזיקה.

נואר הנכסף והפרס: מלכת נשף המכניון ופרווה יקרה.

באחד האולמות נס' תגרו עשרות אנשים, וביניהן כשני תרי" סרי נערות, שבאו להתחרות על התואר הנכסף: מלכת הנשף. בעלים, קרובים, מ' חוזרים חיכו בחוסר סבלנות לבנות זוגן; כל אחד בטוח, כי בתזוגו תזכה בתור' אר ובפרס — מעיל פרסה יקר, וכאשר, אחרי תחרות מלכת הנשף, שבה השתתפו חמש צעירות, נבחרה מלכת הנשף, נדמה כאילו שמחה 'ותר לקבלת המעיל, מא' שר לקבלת סרט' התואר. ומה הפלא?

עדים
יריות
חלט.
ירות
יפית

נידי
יום
כל

ניסה
כמו
וצאו
חזרו
אדמת

דחקו
שטרי
הכנס
עזרת

איש
זרים
קשה

אחת
מקום

נות.

(המשך במדינה מעמוד 7)
צוני. כאן, בשפל, גדל הנער כפרא מוזנה לחלוטין. אך לעתים רחוקות עוזבת האשה את המרתף, כדי לערוך קניות, ואז היא נועלת את הדלת, המובילה מהמרתף ישר לרחוב.

השבוע חל שינוי בחיי הנער; השכנים לא יכלו עוד להכיר. שעותיו הפרועות סורקו, והאנושים, שהציצו אל תוך המרתף מבעד הסדק היחיד שבדלת, ראוהו נקי ומלוכש. שינוי זה חל לאחר שברח מהמקום, נדד בחור צות העיר, נעצר ע"י שוטרים, שהלינו אותו והאכילוהו בתחנת המשטרה; שם החזיקוהו שלושה ימים. הם גזזו את שערו הפרוע, והמציאו לו בגדים אחרים. נגוע עם העולם החיצוני עשה עליו רושם ענקי. הוא נראה גם עתה מהלך, כרגיל, על ארבע על הרצפה כחיה, מאחר שאינו רגיל לעמוד על רגליו. אך בראותו אדם מביט מבעד הסדק, הוא מרים את ראשו המורר וצורח: "אתה מכיר את השוטרים? תביא שוטרים, תביא אותם, שם טוב, אצל השוטרים..."

אם בנתה בילדה. מי היא האם וילדה האומללים? אשה אינטליגנטית, הבקויה במספר שפות, שעדיין לא מלאו לה 40. היא באה לפני כ-15 שנה מפולין, וניכר בה, כי היתה איפסם אשה יפה. היא נישאה לאיש, ילדה שני ילדים. עד כאן אין בתולדות חייה דבר יוצא מהכלל. גם בגירושה אין דבר היוצא מהכלל. — זה קורה לפעמים. אולם יום אחד אירע הדבר: האשה, שנשארה עם שני הילדים, הבחינה, כי אחד מהם, שהיה אז בן שנתיים, אינו מתפתח כהלכה והוא ילד דפקי טיבי.

האשה הגלמודה דאגה לכך שהילד השני, הבריא, יובא לאחד הקיבוצים, ואילו את הילד האומלל השאירה על ידה. היא החלה להתפרנס מעבודות יד, הרוויחה את לחמיה, חיתה עם ילדה במרתף. "המרתף החשוך הזה של היום היה פעם מסודר ויפה, שרר בו נקיין למופת, אף פרחים קשטוהו," סיפרה השכנה. אחר כך, במרוצת השנים, נשתנה הכל.

הילד גדל ובמקביל גדל כאבה של האם. רגש הרחמנות כלפי הפעוט לא ידע גבול. היא הרהרה בימים ובלילות בגורל הילדים מוכי הגורל, בחברה האכזרית, שלא מצאה דרך לפתרון הבעיה. במדע המדובר גבוהה גבוהה על הישגיה, והעומד אינאונים מול פסקידן איומים אלה של הסבע, התנהגותו של הילד עוררה צחוק בילדי השכונה. אי אפשר היה להסביר זאת לילדים. הילד רצה לשחק, אך משהיה יוצא אליהם, היה ללעז ולקלס. האם בנתה בלילות, לא היתה אפשרות לבדודו. לא היו התנאים הדרושים. הצער העבירה על דעתה. ככל שגברו רחמיה, כך רבתה אהבתה. היא החליטה לא למסור אותו לשום מוסד, בשום מחיר שבשעול. ומאז החד זיקה אותו במרתף הזה, כשהוא מבודד מהילדים.

ככל שגדל הילד, הוניתה האשה את עצמה יותר ויותר, ואף חדלה לדאוג לנקייון ולמלכותו. לבסוף חדלה לעבוד, והשנים היו משם רעבים ללחם. לפי פסקידן של הרבנות, בעת הגירושים מבעלה, היתה מקבלת, והיא מקבלת עד היום, 4 לירות לחודש. בכסף זה התפרנסה.

היא מבינה את לשונו. לפעמים היו אנשים מציצים פניה, לאחר ששמעו צעקות בלתי מובנות בוקעות משם, והיו נבהלים למראה ילד-פרא, הדומה לקוף ומתי גלגל על הרצפה. מחוסר תנועה התקצמו והתנזרו אבריו, פרצופו, גופו. השכנים החלו לטפל בדבר. הלכו לעזרה סוציאלית, למשרד הסעד, למשרד הבריאות, לכל לשוא, התגובה היתה אדישה; חוסר מקומות מתאימים, מוסדות מיוחדים, לתחזוקת ילדים כעין אלה, שימש כאן אבן-נגף עיקרית. אך גם האם לא רצתה למסור את הילד למוסד לילדים דפקטיביים. בעיניה לא היה ילדה דפקי טיבי כלל, היא מבינה את לשונו, הוא מבין אותה. באין דרישה מצד המשפחה, אין דבר נוח יותר מאשר להתחמק ממילוי התובה. וכי מה יעשה מוסד ציבורי — ינקוט צעדים משפטיים, כדי להוכיח, כי הילד חייב להמציא במקום מתאים? חוסר פעולה הוא דבר יותר נוח.

השכנים היו מביאים לאשה אוכל, בגדים, אך האם סירבה לקבל כל אלה. רק בהעזרה מהבית, היו משליכים מבעד לסדק ממחקים או אוכל והילד היה תופסם בקוף בג'החיות. אולם לבסוף הצליחו השכנות, בכל זאת, לפעול: הן השיגו סעד מהעזרה הסוציאלית בסכום של 15 לירות לחודש. שאותו מקבלת האשה עד היום.

חזרה למרתף. השבוע, בהקדר האם מהבית, התחמק הילד החוצה. משנעצר על ידי המשטרה, לא ידע לומר את שמו וכתבתו. שפתו לא היתה מובנת לשוטרים; הם אספוהו

בנק אנגלו-פלשתינה בע"מ

ביום 1 במאי ש.ז. עבר כל מפעלו של בנק אנגלו-פלשתינה בע"מ — חברה שנתאגדה באנגליה — אל בנק לאומי לישראל בע"מ — חברה חדשה המאוגדת בישראל. אין בהעברה זו כל שנוי לא בבעלות על הכסף, לא בהנהלתו, לא במנגנונו ולא בתפקידיו. לכל מטרה מעשית פירושו שנוי השם גרידא. במובן חוקי פירושו העברת העסק לחברה העומדת כולה תחת מרות החוק הישראלי. הבנק ימשיך את המסורת של שרות הצבור על כל שדרותיו, של ייעול שיטותיו ושל הרחבת רשת סניפיו לנחיותו של הקהל בכל רחבי הארץ.

בנק לאומי לישראל בע"מ

תחרות אמנים "צברא"

ביזמתה של החברה עפרונות ירושלים בע"מ

לציון פתיחתה של חרושת עפרונות בבירה, מכריזה החברה עפרונות ירושלים בע"מ על תחרות כללית ומוזמינה את כל אמני ישראל להגיש ציורים, בכל אמצעי שהיא, אשר יסמלו את רוח ה"צברא" (יליד הארץ). כל גישה וכל סגנון יישר. גילומו של הציור בגוף פרט, או כל עיקרון אחר, יובא בחשבון.

רשימת הפרסים:

פרס ראשון — 750 ל"י

פרס שני — 500 ל"י

פרס שלישי — 250 ל"י

הציורים הזוכים יהיו לרכוש של החברה עפרונות ירושלים בע"מ. החברה שומרת לעצמה גם את הזכות לרכוש תשעה ציורים נוספים תמורת תשלום של — 100 ל"י כל ציור.

תאריך סופי — התחרות מסתיימת ביום 1 ליולי, 1951. כל הציורים חייבים להמסר, בין ה-15 ליוני, וה-1 ליולי, לבית-האמנים, רח' המלך דוד (ליד מלון המלך דוד), ירושלים. שמו וכתובתו המלאים של המשתתף חייבים להיות רשומים בציודו השני של כל ציור. כל התחייבות להחזרת הציורים אינה ניתנת אלא אם כן תועבר לוטה להצעה עטיפה מיוחדת עם בול או הכוללת הוצאות משלוח.

מדור הילד

גם ילדי בתי-הספר הישראליים מוזמנים להשתתף בתחרות זו ולהגיש פרי ידיהם באמצעות בתי-הספר. מדור הילד יחולק לשלוש קבוצות גיל, ועל המשתתף לסמן ברור על ציורו את גילו. קבוצות הגיל הן:

עד גיל 8; 8—12 שנה; 12—16 שנה.

בכל קבוצת-גיל יזכו בפרסים הבאים:

פרס ראשון — אגרת חוב של המלוה העממי ע"ס — 20 ל"י, ומחצית האגרת בשווי של — 10 ל"י עבור המקום השני והשלישי.

חבר השופטים הם:

ד"ר א. נרקיס, מנהל מוזיאון בצלאל; מר מ. מוקדי, מחלקת האמנות הממשלתית; מר שמואל דובינר ומר אלכסנדר רפאלי, שניהם מהחברה עפרונות ירושלים בע"מ. הציורים הזוכים יוצגו לראשונה בבית האמנים בירושלים מ-30 לספטמבר עד ל-1 לנובמבר, 1951. כן יוצגו בכל רחבי המדינה ולאחר זאת גם בארצות חוץ. פרטים נוספים אפשר לקבל מאת: החברה עפרונות ירושלים בע"מ, ת.ד. 222, ירושלים. נא לציין על המעטפה "תחרות אמנים, צברא". עובדי עפרונות ירושלים בע"מ וקרוביהם אינם רשאים להשתתף בתחרות זו.

ביום 10.6.51 (חג השבועות) תערך בגבעת-עמל (שייך מוניס)

תלאה על אופנועים נסיעה לא מהירה בדרמים משוכשות

מטרת התלאה לבחון את טיב הנסיעה, לא את מהירות. יוצא המשתתף, שיעבור את המסלול במינימום שגיאות. רשאי להשתתף כל אופנוע בעל 2 כ"ס ומעלה. כל משתתף ישלם לקופת המיבצע 1 ל"י לכסוי ההוצאות. ההרשמה החלה. אפשר להרשם בכל שעות היום אצל יהודה ענן, רח' בוגרשוב 47, ת"א. משתתפים מחוץ לתל-אביב יפגו באופן דחוף בכתב אל הכתובת הנ"ל. כל המשתתף פים מתבקשים להרשם בהקדם, כדי להקל על עבודת נדחת-הביצוע.

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים
כוונים

א. וסטרמן, ת"א, רחוב רש"י 9

דרוש נער שליח בעל אופניים

לפנות:

דפוס ישראלי בע"מ

ע"י גשר ריינג, תל אביב

אנדרס

אנדרס

מדור
והיטב

אנגלית

קדימה

רח' בן-יהודה 74 ת"א

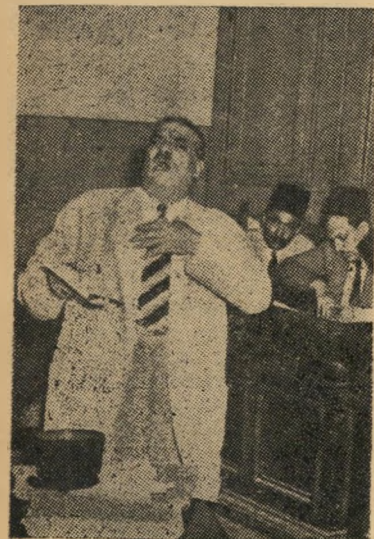
נפתחים קורסים חדשים
למתחילים ולמתקדמים

הרשמה: ביום א' 4.6, ב' — 5.6
משעה 9 עד 12 בצהריים, 3—4 בערב.

שלה. אחד מאישיה המרכזיים של מכתב לחברת אורליקון השווייצרית, תבע שוחד ב" סכום של חצי מיליון לירות, כדי להבטיח את מסירת הזמנת הממשלה, הרוצה כמיות דולות של נשק ותחמושת. הנכבד, שהיה צריך להופיע בבית המשפט, כעז ההגנה, עזב פתאום את מצרים, בהסכמת הממשלה, זה לא הכל. מעשה זה של המדינאי המצרי אינו דבר יוצא מגדר הרגיל, ואין להאשימו באופן מיוחד. האשם האמיתי — מלבד הממ"ש שלה — הוא, כמובן, היהודי. וזה הסיפור, אשר גילה עו"ד כשאכאני: בנו של עוסמן באשא אל-מהדי, ראש החצר המלכותית לשעבר, וראש המטה הכללי בת" קופת מלחמת ארץ ישראל, למד בויקטוריה קולג'. בית הספר האנגלי הגדול שבאלכסנדר דרית. שם בא במגע עם איורה אנגלית מוב" הקת, שהשחיתה את אופיו הטהור. שם בא במגע גם עם צעיר יהודי, נתן אמריקאי. כאשר פרצה המלחמה, היה אל-מהדי קצין בצבא המצרי, וכראוי לכן רמטכ"ל, עסק ב" קניית נשק לצבא. באותו זמן הידק את יחסיו הידיוות עם חברו היהודי, אלא שעתה, הדגיש הלו את נתינותו האמריקאית, ושכח כי הוא גם יהודי. "אין כל ספק, כי כאן מקור הרע, גילה אל-כשאכאני. היה זה תכסיס ממדרגה ראשונה. אמנם ע"י כך התפשטה השערוריה, אנשים נוספו, אך באותו זמן הומצא שעריר לעזאזל. במקום נכבד מסתורי, יהיה יהודי-אמריקאי מסתורי, האשם בכל הענין הבלתי-נעים, וכל הנאש" מים האצילים יצאו פטרוויס טובים ומצרים הגונים.

כל האמצעים כשרים

היום מפולגת מצרים לשני מחנות יריבים, החולקים בשאלה, אם זוהי השעה הכשרה או לא. מצד אחד טוענות כל מפלגות האופוזיציה כי השעה כשרה ביותר לנקיטת צעדים ממשליים, שיכריחו את אנגליה לפנות את אזור תעלת סואץ. "הם עוסקים בעניינים בפרט, אין להם 'אפשרות' לטפל גם בנו. מספיק איום מלחמה במקום אחד במרחב." הממשלה, הרוצה להפנות על חוסר פעילותה בשטח זה, מעמידה פנים, כאילו חדרה היא לבטחון מצרים ולחיי אורחיה. היא טוענת, כי אמנם חשומת לב האנגלים מופנית למצב החמור באיראן, שם קיימת סכנה רצינית מאד למלחמה. אך אם המצרים ינצלו הזדמנות זו, כדי להתחיל בפעולות חבלה נגד הכוחות הבריטיים, החונים במצרים, עלולה הפעולה להעביר את הבריטים על דעתם. הם יתנקמו במצרים גם בגלל צרותיהם באיראן. ולנו

מוחמד כשאכאני
... האשם האמיתי

אין גבול משותף עם רוסיה, כדי שהאנגלים יחסו מפני נקיטת צעדים צבאיים. "אבל הגיע הזמן." מתרעמת האופוזיציה, ומתחילה את מעגל הויכוחים מחדש. אולם בתוכה נמצאים גם כאלה, שאינם מאמינים, כי ויכוחים ישנו את המצב. האחים המוסל"מים, החוזרים עתה לגדולתם, אחרי ביטול המסחר הצבאי, הודיעו בפרוש, כי הם ית" חילו בפעולות חבלה וטרור נגד האנגלים הנמצאים במצרים. אם הציונים הצליחו בשיטה זו, נלך גם אנחנו בעקבותיהם. הארגון הצבאי של האחים המוסלמים ילחם עד החיל האחרון, כדי לסלק את הפולשים האנגליים מעל אדמת עמק הנילוס. כל האמצעים להשגת מטרה קדושה זו כשרים. אלה יעזרו למאמינים."

יצא לחצר הארמון, נכנס למכוניתו וצעק לנהג, שייסעו לאבו חניך. הראיון עם גלאב היה קצר ביותר. כמה דקות אחרי הכנסו של טלאל למשרדו של גלאב, נשמעו יריות וצעקות. אנשי המשמר, שהתפרצו לחדר, מצאו את גלאב שותת דם והנסיך עומד במרחק מספר צעדים ממנו, אקדחו בידו, עיניו פקוחות לרווחה — כאיש מדבר פרוץ. נשקו נלקח מאתו, והוא הובל חזרה לאר- מון. אביו שלח הוראה מאנקרה, ביקש שי-

הראב באשא והמלך עבדאללה
נסיך סטור...

בירו את הנסיך המשתולל לבית-חולים בבי- רות, וכי תופקד עליו שמירה חזקה. כשעמדו לצאת לבירות, ביקש טלאל לבקר את אשתו, אולם במקום להפוך ממנה, כמקובל בין בעל ואשתו, שלף פגיון משובץ כסף של אחד המלוים, התנפל על אשתו לדקרה. היה זה מעשהו האחרון בעמאן. רק כעבור שבוע, נמסרה הידיעה הרשמית, כי הנסיך טלאל יצא לבירות לשם טיפול רפואי ומרגוע. על התנשנותו בגלאב ובאשתו, לא הושמע דבר. אולם כאשר, כעבור שלושה ימים, הפסיק עבדאללה את ביקורו בתורכיה, וחזר לעמאן, קרה מאורע שמתוך לנוח: הגולל גלאב באשא לא הופיע לקבל פגיו בשדה התעופה.

מצרים השערוריה מתבשלת

השבוע לא היה בנמצא, כמעט, יומן-פג" שות של אנשי החברה הגבוהה בקהיר, שלא נשא את הזכורות: יום חמישי, שעה 10 — משפט הנשק. ואמנם ביום חמישי המה אולם בית הדין העליון בקהיר, שהיה גרוש בני המספחות המיוחסות ביותר במצרים: גברות יפות, לבושות לפי אופנת פאריס החדישה ביותר; גברים אלגנטיים לבושי פאר. מי כמבקר במחזה, ומי כיושב על ספסל הנאש" מים במשפט שערורית הנשק. במשך למעלה משנה מתנהל משפט זה, אך איש אינו מתייחס אליו ברצינות. הממש" לה היתה שמחה, לוא יכלה להפטר מהענין המסריד, מעורכי הדין של הנאשמים הראים בו שופר פרסומת, ובמה מיוחדת במינה לג' אומים הומוריסטיים ותכסיסים משפטיים מב" ריקים.

בישיבה זו הקדיש באכוח הנסיך עבאס חלים, עו"ד מוחמד כשאכאני, את כל מרצו להוכיח, כי התובע המשפטי בעצמו אינו מעונין בהמשכת המשפט. "אם כך הדבר", הוא אמר, "אוי נהפוך את התפקידים." במ" קום שהמדינה תתבע אותו למשפט, יתבע הוא את התובע הכללי. הוא יצא להוכיח, כי הנאשמים אינם אלא גנלמנים מופלאים, מ" טובי הפטרוויס המצריים, שמעולם לא עלה בדעתם למעול באימון המולדת ולקחת לעצ" מס כספים, המיועדים לקניית נשק ותחמושת לגיבורי האומה הנלחמים בחזית.

אולם, מפני שבכל זאת נעלמו סכומים גדולים מאד, הוא העריץ כשאכאני, גילה את הרמאים האמיתיים: בראש וראשונה הממ" * כינוי ערבי, שפירושו בפלח-הסנטר, שניתן לגנול גלאב באשא, האנגלי שהתאסלם, מתקל הלגיון הערבי, המושך בחוסי הממלכה היר" דנית. בשם מחשלת בריטניה, בשל הפצע הפמוק בסנטרו.

הירדן אבא לא מסכים

הנסיך סלאל, בנו הבכור של עבדאללה, מלך הירדן, אינו בחור צעיר, הוא גבר בן 40, שתקן ומר-נפש. אולם אביו, כנראה, אינו יודע זאת — הוא עדין רואה בנסיך טלאל ילד מרדן ועיקש, שיש לנהוג בו ביד חזקה. טלאל הגיע לגיל, המצדיק, לדעתו, קיום עצ" מאי, רכישת השפעה וחשיבות כלשהי, אך עבדאללה עדיין תופס את המקום הראשון

בארץ, ומתנהג כאילו הקריירה שלו מתחילה רק עתה. בשנת 1948, הכריז עבדאללה על תכניתו לספח את אזורי כיבוש הלגיון הער" בי בארץ-ישראל, ראה טלאל את ההזדמנות הגדולה להתפרסם כמנהיג פוליטי. הוא יצא בהכרזה פומבית נגד הסיפוח בטענה, כי למ" רות שכל הערבים עם אחד, ישנם הבדלי אופי והתפתחות תרבותית בין יושבי שתי גדות הירדן. לאחר שהאזורים הערביים של ארץ- ישראל שוחררו ע"י הלגיון, ובטוחים מפלי" שה ישראלית, חייבים התושבים להתארגן, להקים יחידה מדינית משלהם. תקינות הסתיר מה היתה, כי בראש יחידה מדינית זו יוכתר הנסיך טלאל, בן המשפחה ההאשמית המל" כותית.

אולם אבא לא הסכים. הוא רצה את הכתר לעצמו. הוא פקד על הנסיך בעלי-האמביציות להשאר בחזרוי במשך 48 שעות, אחרי כן אסר עליו להשתתף באסיפות פומביות, אם לא יקבל רשות מוקדמת מאביו. מאז החלו המלכות שמועות בעמאן, כי המלך עבדאללה שינה את צוואתו, וכי יורש העצר יהיה הנסיך נאיה, אחיו הצעיר של טלאל.

הגנרל לא בא. הנסיך טלאל נעלם מעי" ני הקהל, ורק מדי פעם השתתף בקבלות פנים רשמיות פחותות חשיבות, במקום אביו. לא פעם התלונן בפני הסובבים אותו, כי זוהי נקמת אביו, הרוצה להעליבו ע"י שיגורו למקומות משעממים, אשר לא יאה לנסיך הב" כור להופיע בהם. מינויו החשוב הראשון היה, כאשר עבדאללה יצא לביקור רשמי לתורכיה, במחצית מאי. רק אחר שידולים רבים מצד סמיר באשא אל-ריפאעי, ראש ה" ממשלה, הסכים עבדאללה, כי טלאל יתמנה יורש עצר, ממלא מקום המלך בזמן העדרו מן הארץ.

אך גם בכניעתו זו חיפש עבדאללה דרך להחזיר בבנו את ההכרה, כי גם בהעדרו, הוא יהיה השליט האמיתי ולא טלאל. הוא נתן הוראה לראש משמר החצר, כי כל זמן העדרו מן הארמון, לא יונהג הדגל המלכותי, ולא יוצב המשמר המלכותי הקבוע. בחזרו משדה התעופה, לשם ליה את אביו, כולו חזרו הערצה עצמית והרגשת כבוד, הופתע הנסיך טלאל הפתעה לא נעימה. במ" קום משמר כבוד, שיקבל את פניו, כיאה ליר" רש עצר הנכנס לארמון בפעם הראשונה ב" חוקף סמכויותיו הרשמיות, מצא חצר ריקה, שהוסר מתוכה גם המשמר הקבוע. הוא קרא לראש משמר החצר לברר מה פשר הדבר. כאשר סיפר הלו על הוראות המלך לפני צר" תו, תקף כעס גדול את הנסיך, דעתו נטרפה עליו.

בצעקות וגידופים רץ אל חדרו, וכעבור כמה דקות הופיע שוב, חזור אקדח. בצעדים מהירים, כשהוא ממלמל גידופים ואיומים

למוסדות. רק כאן נתברר, לבסוף, כי "המק" רה" ידוע. בינתיים, על פי יומת קצין המש" סרה, נערכה בדיקה רפואית. הרופא קבע, כי יש סיכויים טובים למדי, לשפר בהרבה את מצבו של הילד, וכי בעיקר הוא זקוק לשינוי תנאי החיים, שלא לדבר על טיפול פסיכולוגי. אולם בסופו של דבר לא קיבל אף מוסד את הילד, גם לא לאחר שהשטרים השאירוהו בפתח אחד המוסדות. ביום הרביעי הובא חזרה למרתף. האנשים העוברים היום ברחוב הצר, המר" ביל לרחוב שבוי, שומעים צריחות מהמרתף, כרגיל. אך הפעם, משיצו פנימה, נראה הנער מתהלך על ארבע, מרים את ראשו אל עבר האור ושואל: אדון, אתה מכיר שוטרים? תביא שוטרים!"

כגון - נשואין

אחת המכות האנושות בחברה המודרנית היא מכת הבדידות. אנשים רבים, דוקה בעלי אופי עדין, ביישני, סובלים בגללה, בלא שמע" לותיהם הרוחניות והחמורות תעמודנה להם. מכיון שכל קרבן סבור, שזוהי צרתו הפרטית בלבד, כי שאר בני-האדם אינם סובלים, גורם הדבר בסיכוי נחיתות לא מעטים. כדי לפתור בעיה זו, קמו משרדי שדכנות רבים, נשלחו מכתבים בעילום שם, נטפלו צעירים לצעירות ברחובות, הומצאו תחבולות לאין ספור.

עתה קמו אנשים, שהבעיה מציקה להם, והם טוענים, כי השדכנים המקצועיים הם אני שים שפרנסתם בכך. לכן אין הם מעוניינים דווקא בויתג מוצלח מכל הבחינות; עיקר כוונתם — התשלום. דוגמא: מכתב מאת אחד השדכנים המפורסמים בארץ לקוח: דרישת תשלום ראשון; פרטים — שם ויחוס אבות. אחר כך — כמה עובד, כמה מרוח בחודש, אם יש לו חדר, עם בן איזו עדה ברצונו להתקשר. התוצאה: צעירים וצעירות מתבישים לפנות לשדכן, עושים זאת דק כבירה אחרונה.

מספר צעירים העלה, אפוא, רעיון מהפ" בני. דרוש מקום מפגש לבודדים. שיעשו "הכרות" ההצעה: מכון לפיתוח יחסי חברת. בעלון מודפס במכונת הכפלה, שבו מצוינת תיבת-הואר, פנו אל הציבור:

לא פעם אנו רואים חובה לעצמנו להכיר חבר אלמוני לחברה פלוגית: מקדישים הרבה שעות יקרות לשם סיור הכרות יחידה, המת" גלית, בסופו של דבר, כבלתי מתאימה. הם שואלים — "למה לא להשתמש באמצעים המודרניים לביצוע מטרה אנושית ויפה זו?" המכון שולח לכל פונה שאלון מקיף ויסודי — בו ישקפו אפיו, נטיותיו, רצונו של הפונה. על סמך ביורר המכתבים השונים, יתקשרו בני הזוג. תמורה לא תדרוש — רק תשלום מינימלי לשרות ולמנגנון.

מטרת המכון אנושית. טוען העלון. "אין המכון, לכן, מתערב ביחסים, העלולים להת" פתח בין הפרטים לאחר ההכרות. ז. א. שום תשלום אינו נדרש על ידי המכון במקרה של הצלחה — נשואים.

הארץ

מחסור בניי! מר ד. צ. פנקס אמר באותו סימפוזיון, כי מאז ה"ו באפריל לא הדפיסה המשרה אף שטר כסף אחד (מעריב).

מרים גץ, קרית ססלון יותנן רפולסקי, חדרה

אנדרגרגינים

פועל נמל נעצר בשער הראשי של הנמל על שברשותו נתגלו חצאית של גבר (הבקר). משה פלץ, חיפה

ישנו ואיננו

שלמה בן יעקב, בן 26, מכונאי באניה "הדר" הובא לבית משפט השלום בחיפה להוצאה נגדו פקודה לעצרו ולהביאו לדין לאחר שיתפס (הבקר).

אבן מקיר תועק

(מודע:) למשרד הפרסום שלנו דרוש קיר הידוע עברית וגרמנית (הארץ). יחיאל קופל, תל-אביב

רומנטיקה

אולם גם לאחר שנפלה הזכרעה בגזרה זו (החולה) — עוד נמשכו חילופי עריות עד 4 אזה"צ (דב).

יורה סוכריות

ומשרדו אחרי הנמלים, איים הנאשם באקדח "טופי" על מלכה ליה (חודת). שמעון לוסינג, חיפה

"מו! מו! מו!"

אחרי קריאת פקודת היום נשא את דברו מ"ם ראש הממשלה שור החוץ מ. שרת שאמר, בין השאר: (דבר).

משה קסטן, תל-אביב

הומוסקסואליזם מופיקלי? שאהובו האחרונה של הופמאן אינה זמרת אלא תומס ביצ'אם (קול ישראל). גדעון ה. תל-אביב

גרמניה

בין השאר: לתלות

המהפכה הגדולה, שנקבעה לימי יולי 1944, החלה. הרוזן מבית סטאופנבאך הניח את מודת-הפצצה בחדר-ההוצאות של היטלר, טס מיד לברלין, בהיותו בטוח שהפיהרר מת. בברלין הועיק את חבריו, קציני הצבא ש-הצטרפו למרד, תפס את בנין מיניסטריון ה-מלחמה.

התפקיד העיקרי עתה היה לאסור את חברי הממשלה הנאצית, בעיקר את הדר גבלס, במיניסטריון התעמולה. תפקיד זה הטילו המורדים על פלוגת צבא, בפיקוד רבי-הסרן נאמר לו, שהיטלר נרצח ע"י הגסטאפו, שה-צבא נטל לידיו את הממשלה, שיש לתפוס את גבלס בכל מחיר.

כשהגיע רבי-הסרן אל גבלס, תפס הלה מיד היכן נקודת-החולשה של המרידה. הוא הבי טיח לרבי-הסרן, שהיטלר לא מת. כשלא הא-מין, קישרו בטלפון עם הפיהרר, שנפצע קל. הפיהרר פנה במלים נרגשות אל רבי-הסרן הקטן, הכריז, כי גורל גרמניה ב-1000 הש-נים הקרובות מופקד בידי. פקודתו: לאסור מיד את כל המורדים, להיות מושל צבאי של ברלין.

רבי-הסרן, נאצי מובהק, השתכר מדברי מג-היגו האלוהי, שדיבר אליו כדבר עם השווה לו. הוא חזר למיניסטריון המלחמה, אסר את כל המורדים, שנהרגו ברובם. היטלר הודה לו, העלה אותו בקפיצה אחת לדרגת גנרל. שמו פורסם לתהילה בכל רח-בי המדינה הנאצית: אוטו רמר.

היטלר ניצח. השבוע עמד "האיש ש-הציל את הפיהרר" בפני שופטיו הגרמניים, באשמה אהודה: הוא גידף בפומבי, באסיפת עם, את הקנצלר הגרמני, אדנאור, הכריז, בין השאר, שיש לתלות אותו. כי אוטו רמר הפך, בינתיים, מנהיג מפלגה נאצית גלויה, המכנה עצמה "מפלגת-הרייך הסוציאלי-טי", המתקשטת בנושר הפרוסי על דגל

פאריס: יום ההודת ה-2000
תסרוקות של סוף העולם

אדום, המודיעה כי גרמניה ניצחה במלחמה האחרונה, אך נהרסה מבפנים ע"י כנופיות בוגדים. העונש שהוטל עליו — מאסר 4 חדשים — מילאו סיפוק עמוק — עתה יהיה קדוש, מנהיג שסבל למען רעיונותיו.

עתידו כבר מובטח. בשבדיה נפגשו בגלוי מנהיגים נאציים, שברחו ממולדתם, הניפו את דגל צלב-הקריס, צעקו "הייל היטלר", מפלגתו של רמר עצמו זכתה, בבחירות האחר-רונות בסאכסוניה התחתית, במספר קולות משכנע. לצידה קמו שני ארזנים נאציים למחצה: האחווה, ארגון קצינים משוחררים, ובירת המגורשים ממולדתם והטולי הזכר יות, המאגד את הפליטים מגרמניה המזרחית.

אולם הנאציזם החדש כבש לא רק את האופוזיציה. הוא חדר גם לחוגי השלטון הגר-מני, ממשלתו של אדנאור הכניסה לשורות הפקידות, מרצון או שלא מרצון, פקידים רבים, שתפסו עמדות מפתח בימי היטלר, באמתלה שאנשים אלה, שלא נטשו מעולם את הבמה הציבורית" הם היחידים, המסוגלים לנהל את עסקי המדינה.

שוטרי תנועה. מעצמות המערב, שלא יכלו למנוע התפוררות נאצית מחודשת, ה, בלא להשניא עצמן על הציבור הגרמני קיה, כי הלאומניות החדשה תהיה מכונת נגד הקומוניסטים. אולם תקוותם נתאכזבה מרות.

כמעט כל החוגים הנאצי-נאציים מפלרטטים עם הרעיון של איחוד גרמניה תחת הדגל הסובייטי. אמר אוטו רמר: אנחנו לא נילחם

ישראל. מה הם חושבים להם שמה — שכולנו מיליונרים?"
ג'ון בחבר, תלמידה, מברונקס: "איני קונה אגרת מפני שידוע, שממשלת ישראל היא קומוניסטית. לא לשם כך נלחם אחי בקר-ריאה."

אהבה על חוד הסכין

כשנודע לראשונה, כי צעיר בן 21, "נאנסי" ע"י שלוש צעירות, הכה הדבר גלים בכל רחבי ארצות-הברית, העמיד לשעות אחדות בצל אפילו את המשבר המאקיארתורי העצום, המזועזע עדיין את המדינה. כשהופיעו בעתו-נים הידועות על התנהגות הצעירות בביתו-הדין, הפכו נושא ויכוחים כמעט בכל מרחב ואוטובוס. הידיעה, שזעזעה ביותר את הקהל, היתה: ארוסתו של הנאנסי, ששמה נשמר בסוד ע"י המשטרה, הודיעה כי ביטלה את

הכריכים בקונסוליה: מזחים, שליחים, שליחים למחצה..
שוב אינם רגילים לסעוד

האירוסין, "מפני שאיבד את בתוליו", ו"אין היא רוצה בסחורה שניזוקה".
סיפר הקרבן, אברט פ. אמארל, גנן בן 21:

"יצאתי במכונית בשעה 1 אחה"צ. רציתי לבלות מספר שעות שקטות בדי, מרחק 30 ק"מ מביתי, בדרך עצרוני 3 בנות, שנראו כבנות 16; האחת אדומת-שער; השנייה חומת-שער; השלישית נמוכה ושמן-מונה. אדומת-השער ישבה ליד, שתי האחורות מאחורי."

אתה רמאי, אתה ו. לא נסענו מרחק רב, כשהשלוש החלו לשוחח ביניהן בחופפה, מי משלושתן תתעלס עמי באהבים. כעבור מספר דקות שמה אחת מהן לב, כי טאנק הבנוין שלי נחרקן, שאלתני אם יש בידי כסף. ענית שיש לי 2 דולאר. "או, קיי", אמרה, "נקנה קצת בנוין". אולם לפני שהגענו לתחנת הבנוין, דרשה השאטנינית כי אתן לה לנהוג. היא טיפסה אל ההגה, יושבתי בינה ובין אדומת-השער.

כששלמתי בעד הבנוין, ראתה אדומת-השער, כי יש לי יותר כסף בארנק. "אתה רמאי, אתה", אמרה. אמרתי לה שהכסף שייך למישהו אחר. האדומה שלפה סכין, נופפה אותה מתחת לאפי. חשבתי שהיא מהתלת בי וצחקתי. "כבר תקעתי אותה בשני בחורים אחרים", הפליטה. מאותו רגע התחלתי מפחד. פתאום ירדו מן הכביש, נכנסו לשביל צדדי. האדומה תפסה את רגלי, השמנמנות משכה אותי בשער אל המושב האחורי.

השמנמנות חיפשה בכיסי, מצאה את שתי רות הדולארים. הצליחה לחלק את רובם מידה, להסתירם מאחורי המושב. נשארו בידה 10 רק דולאר. או החלטתי שמוטב לי למלא את רצונה, כדי להציל את חיי וכספי.

בזמן הזה נעצרה מכונית מאחורינו והנהג לחץ על צופרו, כדי שנודע מן הכביש. נסיתי לקום, אולם השמנמנות איימה עלי שאשתוק. כעבור דקות מספר שיחררה אותי. ישבתי בכסא הנהג, הורדתי את המכונית מן הכביש.

הבנות היו מופתעות. הבנות האחרות חזרו למכונית. נסעתי חזרה אל הכביש הראשי, הממכתי בכיוון לגניוויורק. דהרתי במלא המהירות, מתוך תקווה ששוטרי-תנועה יעצור אותנו. אולם לא איתרע מזלי.

הבנות החליטו שהן רוצות מייחצמן, כדי ליהפך בלונדיות. הצעתי להיכנס לבית-מדר קחת ולקנות למענן. אולם בבית המרקחת טלפנתי למשטרה, שהופיעה מיד. הבנות היו מופתעות."

** קיצוני מימין: דן בן אמוץ; קיצו משמאל: לאה ניקל.

רק שטרטו זה של קרומגולד איננו ישראלי יותר מהדולרים שנועד לסחוט, והעלילה נר-קמה בטון של צינות, במלנכוליה גלותית ורגשנות אמריקאית. והיה עלינו, באולם, לעצום את עינינו כדי להרהר בארץ, ומי שלא הבחינו בסילופי הצללואיד, הקיפו בהתלהבות את כוכב הסרט, יצחק שילה מהקאמרי השוהה בפאריס.

נסיעה הביתה בדמיון. בשעה שה-קברטים הפאריסאים פתחו את שעריהם לקהל של חצות, ובמרתפים החושניים של הנוער האקזיסטנציאליסטי דיקלמו על אל-פיים הסתומים של הסינה — נתכנסה חבורת ישראלים רוויי געגועים, בסטודיו של אסתר שלוש, מהנפחפות הצבאית, סביב מקלט הרדיו, שהשמיע את קול ישראל לגולה: המונים משתוללים, אירונים, צנחנים, מצעד המונים. יום העצמאות הישראלי נצטייר על

למען המשעבדים הזרים. אם יפלוש הרוסים למערב גרמניה, נפעל רק כשטרית-תנועה — נראה להם את הדרך הקצרה ביותר מערבה.

צרפת

ישראליים אינם חסרים

מי מאזרחי ישראל נמצא עתה בפאריס? דנה דינר, סופרת העולם הזה בבירת צרפת, סבורה שהשאלה היתה צריכה להיות הפו-כה — מי אינו בפאריס?

כתבת דנה: **כריכים קונסולריים.** משנתכנסו הישראלים בבית הצירות בפאריס, ביום העצמאות, קיבלה אותם תזמורת בסבר פנים קונסולרי, הרקידה את הכל בהורה "מצורפתת", מהולה בגעגועים ושמחת העצ-מאות. השמפניה, שאין היא זולה ממין תפוזים, סחררה את הראשים, אלא שאיש לא מעד — הצפיפות היתה גדולה מדי. העדה הישראלית נראתה פה בכל ממדיה: יותר מדי שליחים, יותר משני תריסרי ציי-רים ולא פחות מ-65 אנשי הצירות, הרכשו, המחלקה המדינית ועובדי הקונסוליה, מלבד סטודנטים, סוחרים, עסקנים ו"פליטי ישראל" רשמיים-למחצה. לעומת זאת, נתבלטה כמותם המצומצמת של הדיוויזים: הכריכים נחטפו בלהיטות, ליד המזנון, על ידי עשרות ששוב אינם רגילים לסעוד פעמיים ביום...

אחר הצהריים, נפתחה על גדות הסינה התערוכה הרשמית הראשונה של כל הציירים הישראלים בפאריס. קהל מוזמנים מסלתה המצולצלת" של הבירה נתכנסה בגלריה המפורסמת של קטיה גרנוף. (בה פורסמו שאגל ומאנה כ"ץ) שהציגה כ-25 בדים רעננים, בתערוכת אבסטרקטים של שמעון בילו, סטימצקי, ווסטון, דוממים פרימיטיביים של ארגוב וקניא, קומפוזיציות מעניינות של סיומה ברעם, חנה בירדוב, לזיבר, לאה ניקל וצעירות הציירים, בלה בירזיל. היה בה, בתע-רוכה זו שיוזמה הציירת מוסייה טולמן, (מאר-גנת הליגה ליידי הצייר היהודי "אמנות") משום עידוד רב לציירינו, מחוסרי תמיכה ומטבע זרה, שאפילו האפוסופוס שלהם, הקונסול הישראלי גלבוע, קצרה ידו מלעזור. הם מתנחמים, בינתיים, בחיקוי תסרוקות פאריסאיות פוטוריסטיות מסוף העולם.

לפרטמט בריצינות! אותה שעה נערכו בחצות פאריס תהלוכות סטגוניות והילולות לכבוד יום הולדת האלפים של הבירה. ליד שער הנצחון הנפוליוני הושמעו תרועות וצוירות בנות המאה ה-18, כשאר-טומילים — "טראנטס" מתחילת המאה ה-20 — הובלו על ידי יפהפיות בשמלות מימי הסבתא בתהלוכה משעשעת לאורך שדרות השנדראליז.

עם רדת הערב הודלק הכרך באלף אורותיו ובמלון המפואר "רויל מונטו" קידם הצייר הישראלי פישר 1700 אורחים דיפלומטיים את האולמות עד כי דומה היה שהמקום צר מהדוד עד שוייץ, נציגי העתונות, נספחים צבאיים ואישים מסלתה של פאריס, שמילאו את האולמות עד כי דומה היה שהמקום צר

פאריס: הציירים הישראליים.
טראנטס מתחילת המאה

מלהכיל את ידידי ישראל. הסופר היהודי אנדרה מוראס מהאקדמיה הצרפתית התרגש: "התקוה שלכם והבירה שלנו הן תאומות!", ואורח אמריקאי הריק שלוש כוסות: "המ-דינה עוד תינוקת? אין דבר. עוד תגדל, ואו-נוכל לפלרטט בריצינות!".

עינים עצומות ורדמות. לאחר הימנזן הסיום נהרו חבורות ישראליות לח-זות בהצגת הבכורה של הברכה והקללה, הסרט הארוך הראשון מתוצרת ישראלית, חבל המוצג בפני הקהל הרחב של פאריס. חבל

• סיומה בברמן, בלה בירזיל, יורם קניא

כל פרטיו. וטוב היה לכל העדה הישראלית להתרומם, דרך החלון, אל אויר התצות הפאריסאי, לטוס הביתה בדמיון — בלי "אל-על".

ארצות-הברית

כולנו מיליונרים

כאשר הופיעו בערב יום העצמאות בעתוני גניוויורק מודעות-הענק הגדולות על מכירת אגרות-העצמאות הישראליות, עלה במוחו של יהויקים דויד, סופר העולם הזה בגניוויורק, רעיון מענין. בשעה אחת וחצי בצהריים תפס עמדה בטיס סקווייר, הכיכר הידועה במרכז העיר, שאל את העוברים ושבים (בעיקר בעלי המראה היהודי), אם יש ברצונם לקנות אגרות.

התשובות שופכות אור לא רק על יחס היהודים לישראל, כי אם גם על יחס הלא-יהודים:

אברהם קלונסקי, חייט ברובע ברונקס: "ביתר יהודי ציוני אקנה אגרת חוב אחת או שתיים, בסכום לא גדול, כי איני בעל אמ-צעים. יכול אני לתת רק עזרה מעטה, אולם אם רבים כמוני יתנו כמה שידם משגת, יתכן מאד שממשלת ישראל תשיג את הסכום המבוקש."

גיימס פירסון, רואה חשבונות ברובע קוינס: "איני יהודי וממשלת ישראל אינה מעניגת אותי בפרוטעה."

ברט פרייס, מלונג איילנד: "כמורה כלכלה עלי לאמר, שזו אינה השקעה טובה. אין כל בטחון, שישראל תוכל לשלם את החוב. המ-דינה צעירה וקטנה. יתכן שתפשט את הרגל". מרגי ויזר, טלפוניסטית, ממנהטן: "שמע-תי ששתי אניות מלחמה ישראליות הגיעו אתמול הנה. אם המלחים מתוקים, אקנה אגרות לכבודם..."

ברנד רובן, מנהל חנות, מברוקלין: "כאיש עסקים לא הייתי קונה יותר מאגרת אחת או שתיים. אולם יש לי קרובים בארץ, הכותבים שיש שם מחסור בבגדים ובאוכל. לכן אקנה 10 אגרות בנות 50 דולאר. אחרי הכל צריך לתמוך בבני ישראל".

צבי יעקובי, תלמיד ממנהטן: "כתלמיד ישראלי הייתי קונה ברצון אגרת, אולם המ-חיר גבוה מדי. מדוע אין אגרות ב-20 דולאר, למשל? אני בטוח שהרבה אנשים, שאין להם 50 דולאר, היו נותנים ברצון 20 דולאר."

ססיליה ברוך, מזכירה, מניו-גירסי: "תמיד מבבלים את המוח. אין בידי מספיק כסף, כדי להענות לכל הבקשות לתרומות בשביל

סור היה בהחלט לגלות את מעשה גבורתו עד לאחר תום המלחמה.

פורד ביים את הסרט ברוח הגומה עדינה וסאטירית. אנשי הצבא, ביחוד הגנרלים, הם קאריקטורות של אישים ידועים מן המלחמה האחרונה, אנשי-עסק במדים מלאי מרץ. הפרטיזאנים משורטטים בקיום הוליבוודיים מוגזמים במידה. הסאטירה הדקה של פורד עושה לקלס גם את משחררי המלחמה הראשונה, את הפאטריוטיות המוגזמת שלהם, את ראש העיר, איש-פוליטיקה אמריקאי אופיני בעיר קטנה. פה ושם נזקק חינך של לעג

פרנשו טון, צ'ארלס לוטון ("האדם על מגדל אייפל") במקום הפשע, פירורים

כלפי הועיר-בורגנות. הדמויות מעוצבות יפה בידי השחקנים: ויליאם דימארטס הוא אביו של וילי, שהשתתף בקרבות במלחמה הראשונה — לבו מתפלץ למראה בנו השווה בבית. קורין קאלבה, שהובאה מצרפת להיריב, משחקת במרץ רב את מנהיגת הפארטיזאנים הצרפתים. אין היא מתבקשת להיריב גים משהו מיוחד במינו, אבל את אשר נדרש מאתה, היא ממלאת בנאמנות. אבל גבוה מן שכלו ומעלה דאן דיילי: שחקן קומי ממד רגה ראשונה, שכשרונו הושחת לא פעם בסרטים מוסקליים חסרי ערך, המעצב את למותו של וילי בהצלחה.

„האדם על מגדל אייפל“

המפקח מייגרה הוא בלש. הוא איש המשטר רה הפלילית הצרפתית. בגלל נסיונו הרב, ניתנים לחקירתו מקרי הרצח המסובכים ביותר. הוא אינו פותר אותם בניתוח עיוני, אף לא בעזרת זכויות מגדלת ופירורים, שנמצאו במקום הפשע. כפי הנראה מצומצמות ידיעו: תיו בספרות הבלשית. שיטתו היא שמרנית: הוא עוקב בסבלנות אחרי כל חוטא העלול להוביל אל המחר. פירוש הדבר: כיתות רגליים ממושך, מפרך, מיגע, שחלק ניכר ממנו אינו מביא תוצאות ממשיות. לבסוף — בא הנצחון: כמו במקרה האדם על מגדל אייפל.

מייגרה, הפקיד הצרפתי האופייני, שאינו מתלהב ביותר מעבודתו, שאינו רואה בה משהו מיוחד במינו, השונה מכל עבודה ממי שלחית אחרת של שיגרה, הוא יציר דמיונו הפורה של הסופר ז'ורז' סימנון (ראה לה' לן); על ספרו — ראשו של אדם — מבוסס הסרט.

למולם של הצופים, מעתיק הסרט, בדייקנות בלתי רגילה, את כל פרטי הסיפור. קיימת רק סטייה אחת: מגדל אייפל אינו נזכר ביצירה הכתובה. זהו דווקא החלק החלש, המלאכותי ביותר בסרט, העשוי יפה-המעניין המהיר במקצבו.

דמויות האדם על מגדל אייפל הם אנשי פאריס: אף על פי שהסרט נוצר בידיים אמריקאיות, הן אמיתיות ומשכנעות, פרט לאחת: צ'ארלס לוטון, המעצב מייגרה, שיראה מוזר ומשונה בעיני אלה — מספרם מיליונים — המכירים אינטימית את הבלש המהולל. אבל לוטון יודע לשחק רק תפקיד אחד: את עצי מו. מכיוון שהוא אישיות רבת קסם — אף שר ומותר לסלוח לו. הכוכבים האחרים: רוי ברט האטון, פאטריציה רוק, ז'ין וואלאס, כשהיה של טפילים אמריקאים, החיים בעיר שר רב בפאריס על חשבון ירושה, שתהיה שלהם בעתיד; ברגס מרדית, בתפקיד הרוכל העני הנאשם ברצח, שלא ביצעו; פראנז'טון — סטודנט ציכי חולה-נפש; אלה ואחר רוגי התפקידים הקטנים: עוזריו הצעירים וחסרי הנסיון של מייגרה, מלצרי ויושבי בת הקפה — ממלאים את תפקידיהם באמונה ראויה לשבח. כיון שהרקע הוא אמתי.

סרטים

„טוראי חוזר הביתה“

הבמאי ג'ון (ענבי הזעם) פורד אינו מרבה להפיק קומדיות. לאחר כל העיר מדברת (1935) התרכזו בעיקר בסרטים בעלי גוון חב' רתי (דרך הטבק) וסרטי הרפתקאות (מרכבת הערבה). כיון שהוא מן הותיקים והמנוסים שבבמאי הוליווד, הריהו מנוסה ובטוח בכל הנוגע לקולנוע, יהיה אופי הסרט אשר יהיה. טוראי חוזר הביתה, לכן, הוא סרט שאין

ליסט.

הילד לא אכזב את ממשלת צ'ילי. אמנם איש מאותם חברי הממשלה אינו יושב היום בקבינט, ויתכן שבני צ'ילי של היום אינם מכירים את שמותיהם. אך המוסיקאי, לעומת זאת, ידוע לכל בני צ'ילי הגאים בו. הוא ידוע לעולם כולו. היום, מקץ 38 שנים, העני' קה הממשלה לאותו נער פספורט דיפלומטי כאות הוקרה על שפירסם ועודנו מפרסם את שם מולדתו.

שם המוסיקאי הזה: קלאדיו אראו. אהדים מן המבקרים הגדולים רואים בו אחד משלשת גדולי הפורטים בפסנתר של היום. מבקרו של מנצ'סטר גרדיאן אף הרחיק לכת: „אפסר לראות באראו את הגדול שבין הגדולים“.

את הופעתו הראשונה בארץ של קלאדיו אראו, כסוליסט עם התזמורת הישראליה בקונצ'רטו מס' 4 לבטהובן, אפשר לכנות „נצחון בסערה“. מעטים הם, שניצחו" כך את הקהל הישראלי בהופעתם הראשונה. מענין ביותר (אף בלתי מובן), שנגינתו של אראו הלהיבה במידה שזה גם את המומחים וגם את הסובבים. בטרם הופיעו מאמרי המבקרים, כבר דיברו נשי תל-אביב במסיבות ה„קונטייל“ על „הפסנתרן הגדול“, הקדימו את המומחים בכינוי „פסנתרן גורל“, בהגיעו לגיל 25, הפסיק אראו את הנגינה בפומבי. במשך מספר שנים „התרכז בתוכו, כדי להבין את אשר התרחש בו עד אז בתת ההכרה“, כך היו דבריו.

אף על פי שכן צ'ילי זה מסוגל לנגן 76 ערבים, בלא לחזור בשנית על אף אחת מהיצירות, הרי המוסיקה הגדולה מצטמצמת לדעתו, בחצי תריסר קומפוזיטורים. בכובן זה הרי הוא שמרני. לא כן סגנון הפרסומת שלו (כמובן, אין הוא אחראי לכך): בין השאר — שלט שגובהו 5 מטרים, וזוהבו 3 מטרים, הניצב ביוהנסבורג, ומכריז על הופעתו: „התופעה המחשמלת — הסנטינה המוסיקלית של הקונטיננטים“.

עד כה כבש אראו את כל הקונטיננטים פרט לאסיה. הופעתו בארץ מסמלת, איפוא, בקריירה שלו, סיכום מסע הנצחון בעולם. אראו עורך 150 קונצרטים מדי שנה בשנה, נוסע מארץ לארץ, אך לבו — במורדתו. הוא נשאר פטריט צ'יליני, בבקר במולדתו אחת לשנתיים, כדי לערוך שם חמשה קונצרטים, להתראות עם אמו, אשתו ילדיו.

לא בוגי-בוגי

על חווה איטורבי, „הפסנתרן האיללי“, נפל לפתע פתאום משבר קשה, לאחר שהופיע ברסיטל בקרנטי הול. אחרי הפסקה של 6 שנים של הופעות בסרטים, הקלטת מוסיקה להמונים.

אולם הבמה הרצינית משכה את ליבו של חווה, הפסנתרן המבריק קטן הקומה, שהרכיב תכנית רצינית, כדי להפגין את המוסיקה הגדולה שבני קהל הבירה המוסיקלית העולמית — ניו-יורק. אולם המבקרים אילו נדברו ביניהם — קברו ברישומיהם את איטורבי. הבקורת הרצינית באמריקה היתה בדעה אחרת מאשר מיליוני מעריצי איטורבי: הוא איננו רציני. הוא חייב לחפש את הגישה האחרת. „זה אינו בוגי בוגי, זה אינו הולרי בוגי“ — אמרו המבקרים.

איטורבי, בן 55, נולד בוולוציה שבספרד, נהפסס בעולם בשנים האחרונות הודות לקולנוע. בעצם הוא הפופולרי ביותר שבין אנשי „המוסיקה למיליונים“. למולו הצטיין בכשרון המשחק — הדבר שפתח בפניו את השער לגן עדן, שעליו חולמים לשוא רבבות — הוליבוד.

אולם הוליבוד אינה אלא הוליבוד. יום אחד אמר ג'ו פסטרנק, איש הוליבוד: „מה בנוגע למוסיקה להמונים, למשל בוגי בוגי...“ בתחילה היסס איטורבי, אך „הכסף הוא בש" בלי דבר גדול" — אמר והסכים. אז החל איטורבי לנגן את בטהובן כמו את גרשווין, את ארמסטרונג בנוסח שומן; הוא עצמה, בעזרת הקלות הפנומנלית בפריטה על הפסנתר, שחונן בה, עורך אקרוביטיקה על ימין ועל שמאל. התוצאה: את איטורבי העריצו מיליוני צופי קולנוע, שלא שמעו פסנתרן אחר זולתו. מאה אלף דולר לשנה הכנסה מהקלטות בלבד, אלפי מכתבי אהבה — היו קצירו של האמן.

איטורבי אהב כל זאת, הוא לא הרבה לח' שוב, מי צודק בהערכתו: מליונים צופי הקולנוע, או המעטים מכיני המוסיקה. עתה הגיע איטורבי עד מעבר. „אם באמת ארגיש, שאני איני מעלה — אפסיק לנגן“, אמר לידידיו, אחרי הבקורת הקטלנית. אולם בינתיים חי חווה איטורבי בנחת, באתה הבתים המפוארים ביותר של בברלי היט, קליפורניה, מעביר שולשה נהגים, אך נהג כמעט תמיד בעצמו בשש מכוניותיו, עורך נשפיות, מקבל מצבי רוח, ומשגע את קהל בתי הקולנוע בכל העולם.

בקונצרט. כאבי בטן

השעה היתה חמש לפנות בוקר. האשה שחורת השער, בעלת העינים הירוקות והגר דולות התעוררה מסינוטה. סופת שלג הש' חוללה בחוץ, אך בחדר הגדול של בית החולים בשטוקהולם שרר חום ללא נשוא. האחות, צעירה שבדיה, בעלת מבנה גוף אתלטי, עמדה בצד, מילאה חלק בתפקידה של כל אחות: היא האזינה לדבריה של החולה, ניסתה להבין את הדברים, אך לא הצליחה. החולה דיברה בשפה בלתי מוכרת — שפת ארץ אסיאתית רחוקה. מלים בודדות בלבד הובנו: רחמינוב, דוידאו — מינור...

פנינה זלצמן אינה יודעת לשם מה נאמה דוקה על רחמינוב בבית חולים בשטוקהולם. אמנם לפנינה יחס אוהד לקומפוזיטור הרוסי, אך מדוע דוקה רחמינוב? יכול להיות, כי השלג וקור הצפון הם, שהביאו אל תת-הכרתה את המוסיקה והדמות העצי' בים והעצבניים של סרגיי (רחמינוב) הגדול. הדבר אירע בקונצרט מפואר, רב רושם, עם תזמורת שטוקהולם, שלאחריו כתב גדול המבקרים המוסיקליים בבירת שבדיה: „הפ' סנתרנית מושלמת ביותר, כל ליבה ומאודה הושקעו באינטרפרטציה... תענוג לשמוע“ אולם בשעה שחושבי שטוקהולם קראו את הבקורת על נגינה יצירת שומן, הרהרה הפסנתרנית ברחמינוב... בשעת הנגינה חשה הפסנתרנית כאבי, אך המשיכה בנגינתה, ואחרי הסיום קיבלה, מברקים, פרחים, טלפון גים. משם נסעה לבית חולים.

כעבור שבועיים יושבה שוב פנינה זלצמן ליד הפסנתר, ערב ערב, בכל פעם בעיר או בארץ אחרת של סקנדינביה הקרה. בסך הכל כמה עשרות קונצרטים, שהוכתרו בהצלחה רבה, שעליהם אומרת הפסנתרנית: „הסיפוק

קלאדיו אראו

בין השאר, פרסומת

הגדול ביותר בקריירה המוסיקלית שלי“. התוצאות הממשיות: הזמנות לרוב לקונצרט טים למיונים בעונה הבאה בכל ארצות סקנדינביה.

אכן, הסקנדינבים העריכו את פנינה התל-אביבית, כראוי, העריכוה יותר מאשר השול-טים במוסיקה בתל אביב עצמה. משום מה לא ראינו בתל אביב את פנינה זלצמן על במה התזמורת הפילהרמונית במשך שנהיים. אך הקהל המוסיקלי לא שכחה. טרם צאתה את הארץ, לפני כשלושה חרשים, ערכה שני רסיטלים במוזיאון תל אביב; הכרטיסים אולו תוך שעותיים. יומיים אחרי כן יצאה פנינה לסיור. רב היה חשקה להעצור לזמן מה בבירות עולם, אך הדבר לא עלה בידה, מאחר שסכום הרווחים שקיבלה היה — חמש לירות. על כן היתה צריכה ליהנות מן החיים רק בארצות שבהן הופיעה.

עתה חזרה פנינה זלצמן לתל אביב, כדי להתכונן ל...נסיעה הבאה.

הילד לא איכזב

לפני 38 שנה הקדישה הממשלה באחת מישיבותיה בסנטיגו, בירת צ'ילי, מספר דקות לענין תרבותי מסוים. הארץ היתה נתונה בזעזועים פוליטיים, אך זה לא הפרע לספל בנושא — נער בן 10, שהמורים למרסיקה בסנטיגו גמרו עליו את ההלל, קבעו כי הוא גאון. צ'ילי זקוקה לאנשי רוח, שפרסמו את שמה בעולם, קבעו המינארים. אולי יעשה זאת הנער הזה. כדאי לתמוך בו. הם החליטו להעניק לו סטיפנדיה של 10 שנות לימוד רצופות בחוץ לארץ על חשבון המדינה, בחרו את התרבותית שבין הארצות בתקופה היא — גרמניה. הילד נסע לשם, למד בקונסרבטוריון המפורסם של שטרן, מורו הישיר היה ולטר קראוזה, תלמידו של

דאן דיילי, קורין קאלבה

בדרך לחזית, הרפתקה

ווילי אינו מקבל באהבה מצב זה. הוא משתדל לקבל העברה לחזית, אבל לשוא. מפקדיו אינם יכולים לותר עליו. לבסוף, כא' שר הצליח להגיע אל מעבר לים, הוא מסתבך בהרפתקאה מסוכנת עם פרטיזאנים צרפתים, מביא ללונדון ידיעות חשובות על הפצצות המעופפות הנאציות, נשלח מיד להאשינגטון, נחקר על ידי גדולי המפקדים, מקבל חופשה מיוחדת. משחזר הביתה, לאחר ארבעה ימים בלבד, אין איש מאמין לחילי שהיה בצרפת. אופי הידיעות שהביא היה כה טורי, עד שא'

כדורגל

אסור לעשן

הרגשותיהם של ארונים וקופלנד היו שונות מאוד של יתר חברי קבוצת הכדורגל הסק"ר ס"ת — דאנדי. הם הכירו את ישראל (או פלשתינה) כשהיתה בעלת פרצוף אחר, לא כל כך שמחה, פחות רועשת. כאשר נשאלו, אם הם כבר היו בארץ, עשו עצמם כלא מבינים, אולם חבריהם הישרים אשרו את העובדה.

זה אינו עולה בדבריו. בבקור עתיד נאים באיטליה המכביה המדושה ברמת-גן, ספר רוטשטיין, יושב ראש אגודת מכבי רמת-גן ובעל ברכת השחיה גליגלי, שהקבר צה הסקוטית באה לבקר את הארץ הקדושה. הסקוטים, כידוע, אוהבי תנ"ך, והשכר שניתן להם עבור שלושה משחקים (השניים הנוספים נגד הפועל ונבחרת מכבי-הפועל) ישתלם בסיועם בארץ. מכאן ממשיך הקבוצה הסק"ר ס"ת לתורכיה, תשחק גם שם מספר משחקים.

מותר לעשן סיגריות. בין השחקנים ישנו מספר כוכבים, שקנו להם שם בעולם הכדורגל. הידוע ביותר הוא בילי סטיל, מקשר שמאלי ופאר הקבוצה, המשחק בתפקיד זה נבחרת סקוטלנד. פרסומו בא לו לא בעבור משחקו, אלא בעבור הסכום האגדתי ששולם במחירו — 26500 לירות שטרלינג. הקבוצה היא מקצועית, וכדאי ללמוד את שיטות אימוניה: 5 ימים בשבוע אימון, הנמשך 5 שעות רצופות. משחק ליגה אחד הנוער בכל שבוע, יום אחד חפשי. האימון מורכב ריצות קצרות, בעיטות לשער, משחקים קצרים וחריפים. כמו-כן מתקיימים שעורים תיאורטיים, כדי ללמד את השחקנים ציורים וטכניקה. לשחקן אסון לעשן, אך

דון דאנדי. בשנות המלחמה העולמית, 1945, התפזרה הקבוצה ונשארו רק שני כדורגלנים. השאר הודקנו, לא התאימו למשחק. ג'ורג' אנדרסון, בעל בית-חרושת לגלידה באבארדין, וסקוטי מצטיין בעליצות ובשגור נותן, החליט להקים את הקבוצה על רגליו. נסיונו כשוער בסנדרלנד וניו-קאסטל עמד לו, והוא קנה את המועדון על כל מתקניו. לאחר זמן-מה היה המועדון בעל סגל של 40 שחקנים. בשנה הראשונה זכתה דאנדי באליפות הליגה הצפונית של סקוטלנד. בשנה השנייה הועברה הקבוצה לליגה הראשונה ובשנה שלאחריה, עמדה הקבוצה בראשות הליגה, אלא שהפסידו בנקודה אחת לרונג'ירס.

יצטרפו לקחת אופנוע. הבדיחות מספרות, שהסקוטים קמצנים, אך נראה שאין הרבה אמת בשמועות אלה, במידה שהדבר נוגע לשערים. שיטת המשחק של דאנדי היא על הארץ. אך לשם פיתוח משחק סקוטי טפוסי, יש הכרח בקרקע ישרה וחלקה, וזה כנר"א אינו נמצא באיטליה הרמת-גן החדש. לדאנדי מסורת ארוכה של נצחונות בהרבה ארצות. כוכבים רבים משחקים בקבוצה, והי ידוע שביניהם הוא בילי סטיל, שהתפרסם ביותר. אך טומי גאלאחר, רץ ימני ושיש לו הכבוד להיות בן אחד הכדורגלנים הנודעים בסקוטלנד) פלבל, ואסף בויד ידועים גם כן בסקוטלנד. הכדורגלנים האורחים גבוהים, ולא להם התלוצץ אחד מהצופים שחזו באימונה הראשון: "השחקנים בישראל יצטרפו לקחת אופנוע, כדי להשיג את החלוצים הסקוטים המהירים".

הדנים ובהלו מהסקוטים

משחקיה של קבוצת הכדורגל הדנית א.ג.פ. הועמדו בצל, לאחר שנחתו הסקוטים בשדה התעופה בלוד. נראה שהכדורגל המתנוון בישראל הצליח בדבר אחד: מאחר שהמשחקים המקומיים אינם מעניינים, הרי הדרך הטובה

קבוצת הכדורגל הסקוטית "דאנדי" השכר ישתלם בסיועם בארץ הקדושה

אלה שכבר התרגלו, מותרים בעישון 10 סיגריות ליום. האימונים המדוקדקים נהוגים בין כל קבוצות הליגה הסקוטית הראשונה, שמשתתפים בה 16 קבוצות, שההבדל ביניהן אינו רב ביותר, ולפיכך יש מתח גבוה במשחקים. מעניינת הפרשה הקצרה והמהירה של מועד

ביותר היא להביא קבוצות מחוץ-לארץ, כדי להעלות את המרח. אולם לוא היו הקבוצות מחוץ-לארץ משחקות בינו לבין עצמן על מגרש ישראלי, היתה ההנאה מהמשחקים שלמה, אך כאשר קבוצות בלתי-מאומנות בישראל נפגשות בקבוצות מאומנות, הרי הדבר פוגע בכדורגל הישראלי.

נשכח באולם י.מ.ק.א., כשהם מזדווגים להעבירם לחבריהם המכונים במרחק של ק"מ אחד. למרות שהתכנית רוכזה השנה בשני מפעלים: משחקי בוק ארציים בכדורגל ומירון שליחים, עברה ההתעניינות על המשוער. הרצל שמש מקום הזינוק, והמרחק (10x1000 מטר) הקיף את ירושלים ושכנותיה. היה זה בעצם מירון-עצמאות בועיר אנפין, אלא שהמרחק היה עשירית. הרצים שתחרו נהלו מאבק כפול: בין-אגודתי ובין בתי הספר.

אם כי רצי האוניברסיטה הובילו תחילה, נכנעו אח"כ לפני רצי הפועל המנוסים, ש הגיעו ראשונים לחוט המטרה (זמן—23:6; 24 דקות). הירושלמיים נטלו גביע, שנתרם ע"י ד"ר בירן, הממונה על מחוז ירושלים.

שר המשטרה בועט

בפתחת יום הספורט של המשטרה בירושלים בועט שר המשטרה בכדור הראשון.

שעה שהבוגרים תיחרו במהירות, רצו גם תלמידי הגמנסיות הירושלמיות במלוא-מרצם. רצו התלמידים להראות לסטודנטים המבוגרים, שהם אינם נופלים מהם, ואכן הוכיחו זאת, בהשיגם זמן נאה. בית הספר התיכון בית-הכרם הגיע ראשון מבין הגמנסיות (זמן—31:0; 26 דקות), והכה בגביע, הנושא את שם שר החנוך והתרבות המנוח, דוד רמז. אחריהם הגיעו רצי הגמנסיה העברית ירושלים, (בית חנוך תיכון).

המפעל השני של יום הספורט של הסטודנטים: משחקי בוק בכדורגל. כל ששת הקבוצות, שהתייצבו למשחקים, החליטו לזכות בגביע הפרופסור דושקין. המול במשחקי חקי הנמשכים עשר דקות כל מחצית, חשוב לפעמים יותר מאשר היכולת הטכנית. המול שחק לקבוצת מכבי תל-אביב, שגברה על הגמנסיה העברית (2:2). לאחר שהמשחק בזמנו החוקי נסתיים 2:2, קבוצה זו זכתה בהגרלה, עלתה למשחק הגמר, גברה גם על האוניברסיטה — 3:4.

האוניברסיטה העברית ערכה מפעל עם שלושה גביעים, חלקה אותם בין מכבי תל-אביב, הפועל ירושלים, בית הספר התיכון, בית הכרם.

כדורסל

משחק בשקים

"מוכרחים להצליח" היתה, בקצרה, מס' קנת הישיבה המיוחדת. אחרי אמונה השבועי הקבוע, נתישבו כל חברי קבוצת-הכדורסל הצעירה והעולה מכבי עמוס מרחובות, ודנו ברצינות-של-משמש בשאלה: מה יהיה המשבר, שפגע בכל תנועות-הנוער בשנים האחרונות, לא פסח גם על הסניף מרחובות, למרות מספר חבריו הגדול. חוסר מדריכים בוגרים ומנוסים החליש את הפעילות (מלבד הספורטיבית). הצעירים לקחו לידם את העניין. האמור: ניצול תגית ל"ג בעומר המסורית מית למפעלי-ספורט היתוליים לכל הגילאים. פעם ראשונה בחייהם חזו הצופים והמ' שחקים גם יחד במשחק כדורסל — בשקים. שתי קבוצות מכבי עמוס, שנתוני 1934 ו-1936, תחרו ביניהן בתלבושת הקבועה, אך חגורי שקים מסורבלים, על הגביע. על אף הכל בוצעו כמה פריצות מענינות, מלות קפיצות וגלגולים, שזכו את הבוגרים יותר בגביע, בתוצאה של 4:6.

המסמר: בנות. את המסמר השני היוו תה תחרות הכדורגל בין בנות כתותיה ובין בנות החמישיות, להנאות המרובה של קהל הצופים הרב. למרות הקלעם של כל הכדורים הגבוהים לידה של אחת השחקניות, שלא במתכוון, לחמו הבנות במרץ. התוצאה הפ' תועה — כוכבות החמישיות נאלצו לוותר על הנצחון ליריבותיהן הצעירות והעקשניות בי תוצאה 10:1, לאחר מכת-עניש חזקה ממרחק 11 מ'.

קומזויז בחצות. המשחקים נמשכו כסדרם, והכל דפק כראוי. אחרי מרוץ-זונות קשורירגלים, נערכו מרוצי-בנות עם כף ותפוח-אדמה, מרוצי-מכשולים, טנקים, שקים, ומשיכות-חבל. אותה שעה כבר הוצת הלפיד באנדרטת-הזכרון של העיר, ועשרים הרצים נשארו דרך הרחובות המרכזיים אל המפקד הערוך, הציתו את מדורת-הענק העצומה, שרכבה על כל המדורות בעוצמתה וגבהה.

אתלטיקה

המקל נשכח

הבירה השקטה התרגלה לכל מיני צרות: מצעדים, קנוניות, ודתיים. אך כאשר נפטרה התנועה ברחובות העיר, ומכונות המשטרה עצרו את הולכי-הכבישים, העכירות למדריכה, חשבו הכל, שהנשיא עלה לירושלים כי רחובות. במקום הקדילאק המפואר, נתגלו שורות של רצים, המזויקים מקלות בלתי מוקצעים (המקל המיוחד למירון שליחים

מצליחה גם היא

אצל מר

הפרבלום בבית הסוחר

מאת פיליפ טיארני

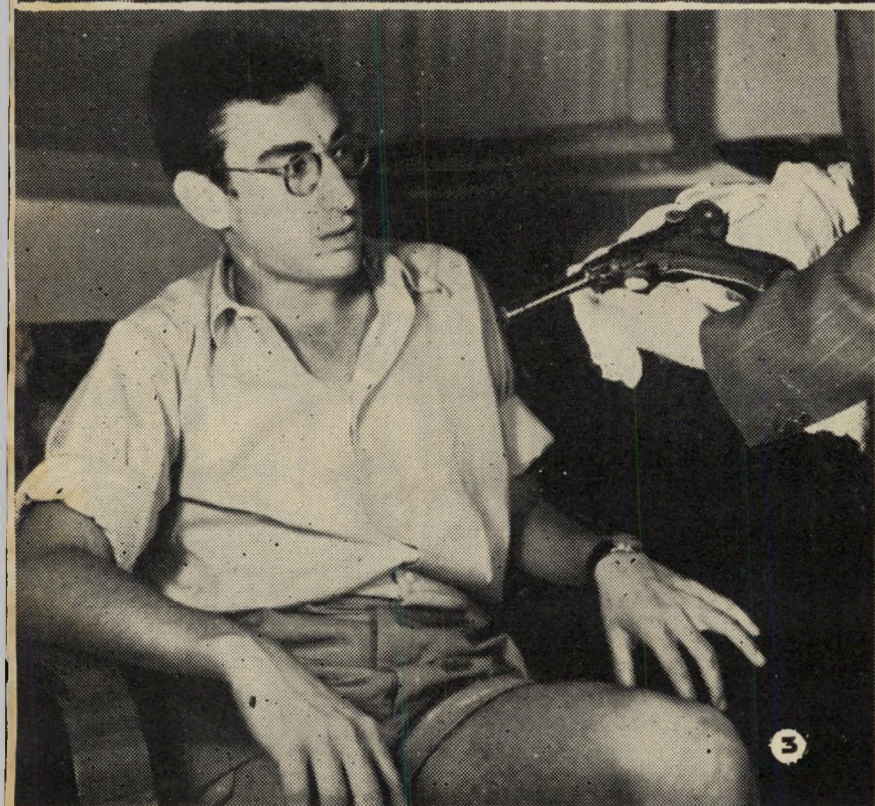
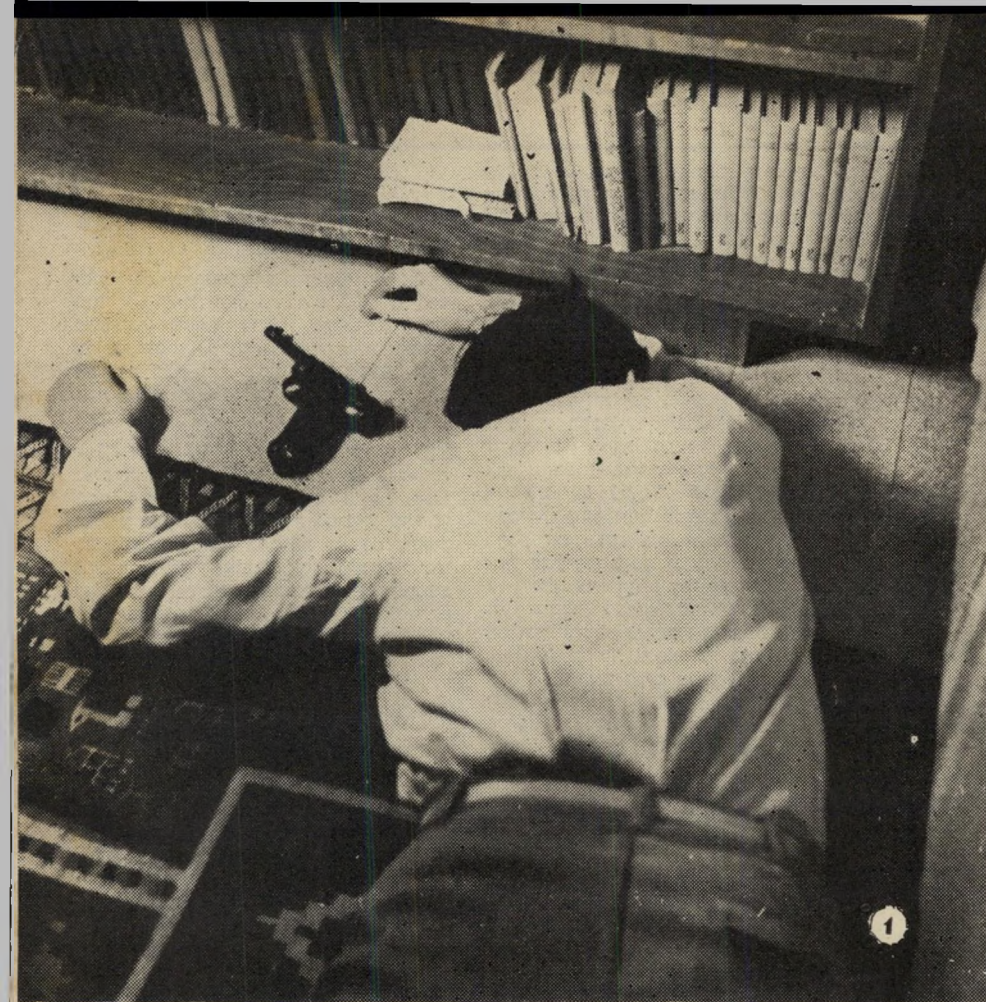
"אפשר לתפוס כל רוצח וגנב בעזרת שגיאה קטנה במעשיו", אמר ידידי החוקר. ישבנו בבית-קפה ברחוב הירקון, התוכחנו על הנושא הנצחי: הקיים פשע "מושלם", שאינו משאיר אחריו עקבות שיביאו לגילויו?

לפתע צילצל הטלפון. המלצר קרא לידידי. כעבור רגע חזר, משך בכתפיו. "אתה רוצה ללוות אותי?" שאל. "ענין שיגרתני. גולדברג משדרות רוטשילד איבד את עצמו לדעת".

"גולדברג?" תמהתי. ידעתי שהוא עשיר כקורה, הרויח הון בעסקי זהב מפוקפקים.

הגענו במכונית המשטרה לביתו בן הקומה של גולדברג. סמל משטרה הראה לנו את החדר, בו אירע המקרה, לפני פחות מרבע שעה. בחדר העבודה היתה מוטלת גופתו של אדם בשלולית של דם, לרגלי ארון ספרים. בין ידיו היה מונח אקדח פרבלום. (תמונה 1). ידידי הרים אותו בזהירות. הריח. לא היה ספק: הכדור שהרג את האיש נורה מהפרבלום.

בחדר השני ישבו בני משפחתו של המת — אשתו, בנו, בתו — נזועעים. ידידי פנה תחילה לבת. "היכן היית בשעת המקרה?" "ישבתי בחדרי וקראתי..." — החלה לספר. ידידי ביקשה לעבור לחדרה, לשבת באותו מקום ובאותה צורה שישבה אותה שעה (תמונה 2).

"קראתי בספר אנגלי", המשיכה, "האזנתי כל הזמן לרדיו. המוסיקה היתה רועשת".

"זה הכל?" חקר ידידי. "מה אני יכולה להגיד? עבודתי היתה קשה. ישבתי בכסא. לפתע שמעתי התפוצצות. הסתכלתי החוצה ולא ראיתי דבר. נכנסתי לחדרו של אבי וראיתי מוטל על הארץ. האקדח היה מונח על הארץ, כמו עכשיו..."

ידידי נגש אל הבן. "האם אקדח זה הוא שלך?" חקר. "כן, אדוני!" ענה, הובילנו אל המקום בו ישב (תמונה 3).

"באיזה אופן הגיע לידי אביך?" "אין לי כל מושג... זה חודש ימים אחרי טיפולתי בו..." "לבסוף חקר ידידי את האם, ביקש אותה לעמוד באותו מקום, בו עמדה בשעת המקרה (תמונה 4). "הייתי כל הזמן במטבח", אמרה. "שטפתי את הכלים. כשיצאתי מחדרו, ישב בעלי בכורסתו, קרא עתון. הוא אהב להיות לבדו. בתי ישבה בחדרה, אמרה שתאכל מאוחר יותר. דומני שגם בני היה בחדרו. לפתע שמעתי ירחי מהרתי לחדר בעלי, מצאתיו מוטל על הארץ. בתי כבר היתה לידו, בכתה. כעבור רגע בא גם בעל וטלפן למשטרה. בעלי המסכן איבד עצמו לדעת".

"האם היה חולה?" שאל ידידי. "כן, הוא היה מדוכא מאד. בזמן האחרון סבל כאבים נוראים".

"תודה", אמר ידידי. הוא הפנה אותה הצדה. "אין ספק, היה כאן רצח", אמר לי בקול נמוך. "אחד מהם שיקר, ובואת גילה לי את הכל".

כיצד הגיע החוקר למסקנה זו? קרא שנית בעיון את הכתוב, התמונה היטב בתמונות. אם תגלה כיצד ידע החוקר את הדבר, רשום את תגליתך ושדח אותה עד יום 10.6.51 למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, רחוב לוינברג 12, תל אביב. בצירוף התלוש הבא. על המעטפה נא לסמן: "חידון בלשי מס. 1". בין בעלי הפתרונות הנכונים תוגרל טיסה לאילת.